

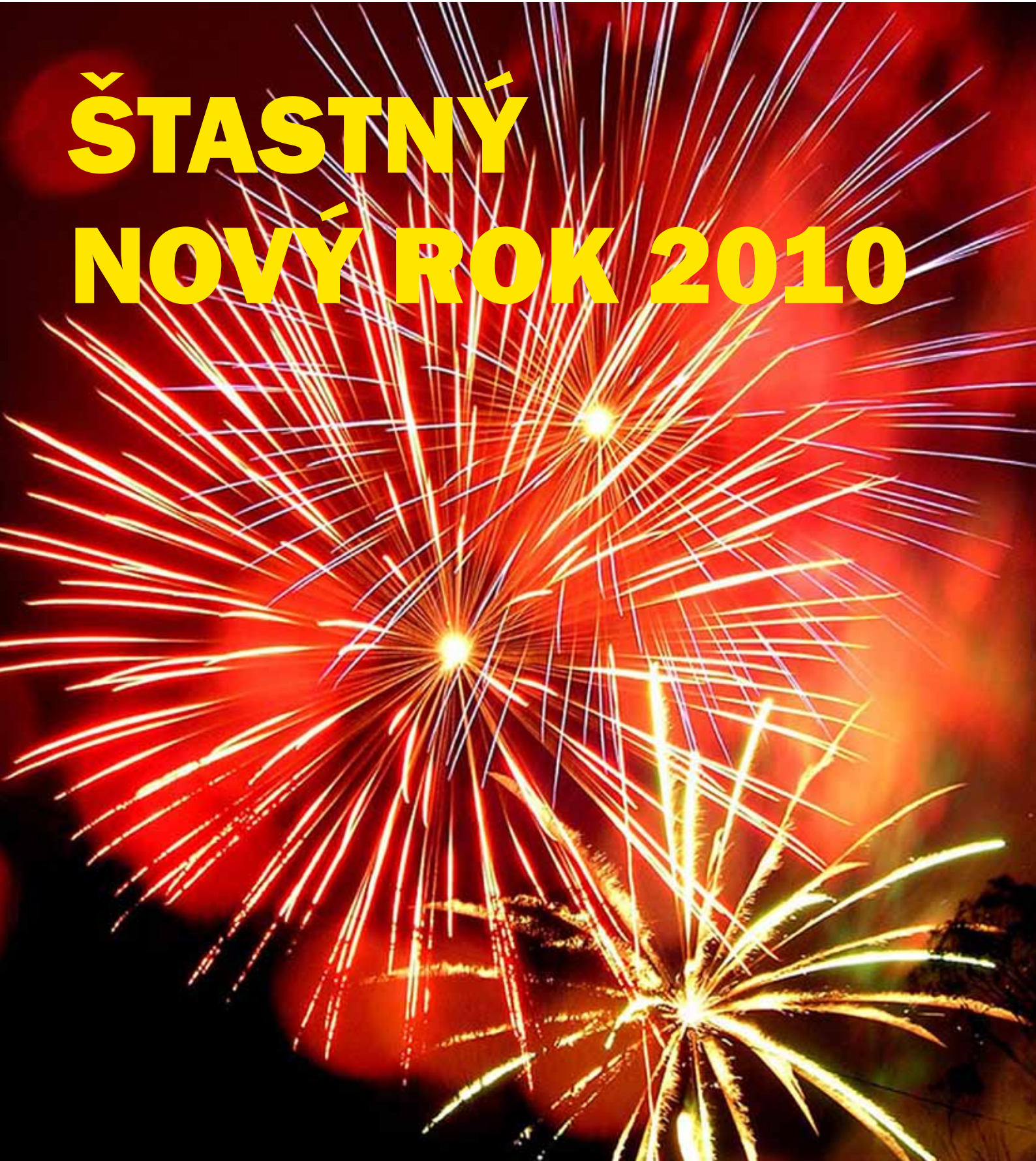
ružínovské
ECHO

12-1

2009

mesačník mestskej časti Ružinov

**ŠTASTNÝ
NOVÝ ROK 2010**

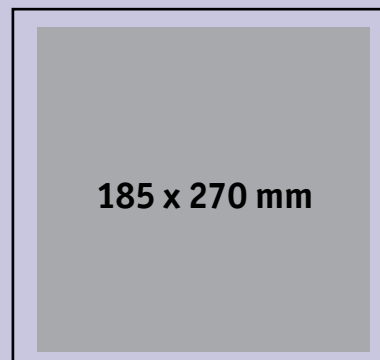

INZERCIA V RUŽINOVSKOM ECHU

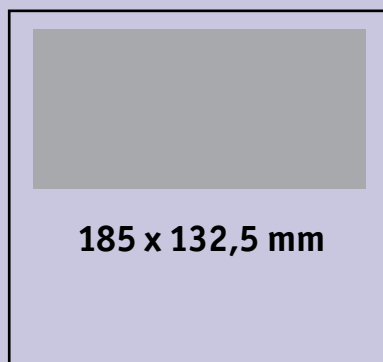
1/1

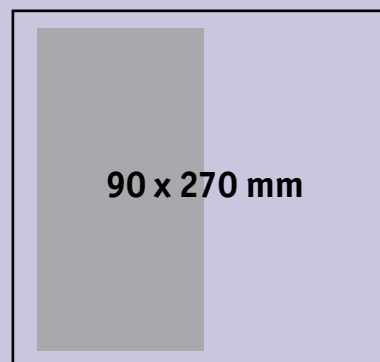
1/1

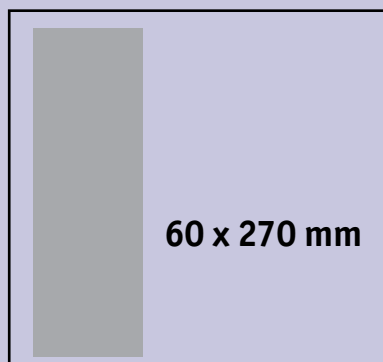
1/2

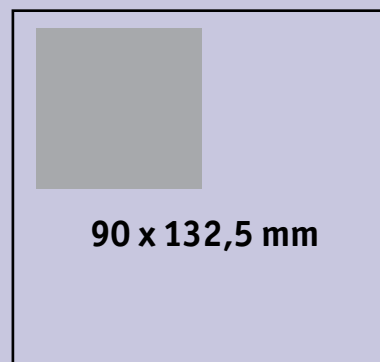
1/2

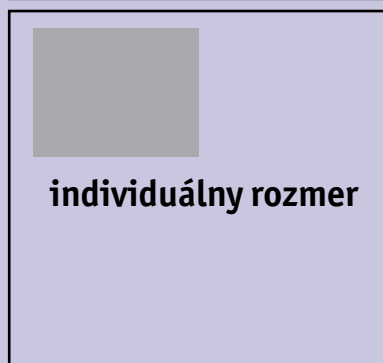
1/3

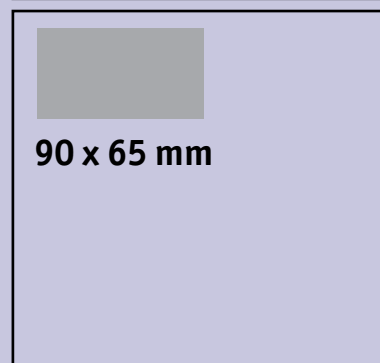
1/4

1/6

1/8

Cenník inzercie v Ružinovskom ECHU: 1/1 strana: 1000 €, príplatok: strany 2 a 32: 1200 €, 1/2 strany: 565 €, 1/3 - 425 €, 1/4 strany: 300 €, 1/6 - 225 €, 1/8 strany: 180 €. Ceny sú uvedené bez DPH. Príplatky sa účtujú k politickej inzercii. Zľavy až po 3 opakovaníach na základe dohody.

Podklady môžu byť dodané v PDF, Adobe Illustrator, Adobe Photoshop alebo v CorelDraw. Kvalita fotiek 300 dpi. Bližšie informácie: tel.: 0918 428 793, marketing@tvr.sk.

Nový rok už naštartoval svoju 365 - dňovú cestu. Nám neostáva nič iné, len sa pozrieť za tým starým, ktorý nám dal práve zbyhom. Bilancovať, spomenúť si na príjemné udalosti, ktoré sa vydali, ale nezaobdať na tie, ktoré nevyšli podľa plánov.

Rok 2009 bol pre Ružinov prelomovým. Naštartovali sme viaceré procesy, ktoré sú a budú určite prínosom pre všetkých Ružinovčanov. Ešte na jar sa nám podarilo dokončiť a otvoriť novú hokejovú halu štadióna Vladimíra Dzurillu, ktorá patrí svojou mraziarenskou technológiou medzi najmodernejšie na Slovensku. Korčuľovať sa dá celoročne a ľad netreba roztopať desať rokov. Do haly sa hneď nastahovali hokejisti, krasokorčuliari, vyznávači karlingu i laická verejnosť. Tou pomyselnou „čerešničkou na torte“ bol fakt, že počas letných mesiacov sa do ružinovskej haly nastahoval najvyšší slovenský hokejový klub HC Slovan Bratislava. A darí sa mu výborne. Rovnako sme vyčlenili prostriedky na zastrešenie hokejbalového ihriska v Areáli ne-tradičných športov na Pivonkovej ulici. Stavebné práce sa začali a v tomto roku je potrebné ich dokončiť. Ružinovskí hokejbalisti rovnako patria medzi slovenskú špičku. Okrem nich si na svoje prídu aj deti z okolia a vyznávači skejtbordových športov. Tento areál bude slúžiť – tak ako dosiaľ – pre všetkých. Aj v roku 2009 sme investovali financie do opráv a rekonštrukcií detských ihrísk. Boli to ihriská na Kozmonautickej, Kulíškovej, Vietnamskej ulici a ihrisko v bioparku na Ostredkoch.

Azda najvydarenejšou akciou bola kompletná rekonštrukcia Materskej školy na Piesočnej ulici v Trnávke. Zničená, stará budova sa premenila na moderný školský objekt s novým systémom vykurovania a šetrením energií. Podarilo sa tiež vymeniť všetky okná na Základnej škole na Nevädzovej. V roku 2009 sme tvrdo pracovali na príprave harmonogramu kompletnej rekonštrukcie a revitalizácie všetkých, takmer 30 školských objektov. Žiaľ, zbytočné politické nánosy spôsobilo, že poslanci rozdelili plánované práce na výmenu okien a následné zateplenie budov. Zasadím sa zato, aby svoje rozhodnutie revidovali a práce spojili do jednej zákazky, čo bude určite hospodárnejšie. Dobré vieme, ako napríklad vyzerá fasáda ZŠ Medzilaborecká. Len výmena okien na tomto objekte nerieši prakticky nič. Toto bude azda najväčšia výzva ružinovskej samosprávy na rok 2010.

Okrem toho sme začali prácu na kompletnej rekonštrukcii parku A. Hlinku. Bude to nepochybne investícia rozdelená do niekoľkých etáp. Ale park si to zaslúži. Súkromné zdroje budú financovať rekonštrukciu parku na Rumančikovej ulici. Pokračovali sme v územnej regulácii Ružinova, ktorá má obmedziť chaotickú výstavbu. Rovnako sme dokázali kompletne zrekonštruovať ulice Kovo-robovnícka a Klukatá. Ružinov je rozsiahla mestská časť. Máme toho veľa na práci. Je naša povinnosť, aby sa Ružinov rozvíjal.

Ing. Slavomír DROZD

Opäť prerokovali protihlukové opatrenie

RUŽINOV – Poslanci ružinovského miestneho zastupiteľstva na svojom zasadnutí 15. decembra opätovne prerokovali všeobecne záväzné nariadenie (VZN) mestskej časti, ktorým sa určujú protihlukové pravidlá pri stavebných, rekonštrukčných a udržiavacích prácach alebo činnostiach.

VZN miestne zastupiteľstvo schválilo už 24. novembra, ale po podpísaní uznesenia vyšlo najavo, že predkladateľ návrhu

do neho nedopatrením nezapracoval pripomienky referátu územného a regionálneho rozvoja ružinovského miestneho úradu, týkajúce sa rozkopávkových prác. Starosta Slavomír Drozd preto VZN nepodpísal. Poslanci VZN schválili nanovo, už so zapracovanými pripomienkami. Účinnosť by malo nadobudnúť od 1. januára 2010. Celé znenie VZN publikujeme ako dokument na strane 22.

(juh)

Výpadky príjmov zmenili rozpočet

RUŽINOV – Poslanci schválili tiež 1. zmenu rozpočtu mestskej časti na rok 2009. Vynútili si to najmä výpadky v príjmovej časti rozpočtu. Zmenený rozpočet Ružinova ráta s príjmami aj výdavkami v celkovej výške 22 592 287 € (680 615 mil. Sk).

Pôvodnú výšku rozpočtu okrem iného ovplyvnila novelizácia zákona o hlavnom meste SR Bratislave, ktorá stanovuje prerozdelenie dane z príjmov fyzických osôb medzi mesto

a mestské časti. Takisto mala na ňu vplyv aj zmena rozpočtu mesta Bratislava. Výpadky rádomo v státičoch eur si vyžiadali aj priame dosahy hospodárskej krízy. Ďalším faktorom, ktorý si vynútil zmenu rozpočtu, je skutočnosť, že mesto neprijalo uznesenie o odňatí Zimného štadióna V. Dzurillu zvereného príspevkovej organizácii Ružinovský športový klub (rozpočet Ružinova v tejto súvislosti ráta s výnosom 761 489 €).

(juh)

Zadanie štúdie Domové role neprešlo

RUŽINOV – Poslanci neschválili zadanie na spracovanie urbanistickej štúdie Pálenisko – Domové role, ktorej obstarávateľom je mestská časť Bratislava – Ružinov. Územie Pálenisko – Domové role je z hľadiska možnosti budúcej výstavby v celom Ružinove najperspektívnejšie.

Dôvodom na vypracovanie štúdie je zmena vlastníckych pomerov na tomto území a povinnosť mestskej časti spodrobniť reguláciu, ktorú stanovuje územný plán mesta Bratislava. „Staros-

ta Ružinova zadal začiatkom roka 2009 vypracovanie urbanistickej štúdie, ktorá má byť podkladom pre zmenu územného plánu mesta a následné spracovanie územných plánov zón v tejto lokalite. Zadanie však nedostalo zelenú na decembrovom zasadnutí miestneho zastupiteľstva. Nezískalo potrebných 50 percent hlasov, lebo ho nepodporili poslanci Občianskeho klubu a SDKÚ-DS,” uviedol architekt miestneho úradu Andrej PAPP.

(juh)

Bratislavský región s pravicovým županom

Predsedom Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) sa stal Pavol Frešo (kandidát koalície SDKÚ-KDH-SMSK-OKS-SaS). Dňa 28. novembra o tom rozhodli voliči v druhom kole volieb do vyšších územných celkov. Frešo sa stal jediným županom, ktorý kandidoval s podporou pravicových strán.

Kandidát opozície Pavol Frešo sa stretol vo volebnom dueli s doterajším predsedom BSK Vladimírom Bajanom (nezávislý s podporou Smeru-SD, ĽS-HZDS, HZD, SZ). Frešo získal od voličov 66 163 platných hlasov, Bajan

43 187. „Trvalý boj o dôveru je podľa mňa hlavnou metou politikav,” reagoval na svoje víťazstvo Pavol. Frešo. „Boli to stránke voľby, ktoré sa už preniesli aj na regionálnu úroveň,” zhodnotil volebný výsledok Vladimír Bajan.

Ružinovčania volili v spoločnom volebnom obvode č. 2 s obyvateľmi Vraku. Voličská účasť tu dosiahla 22,3 %, čo predstavuje 18 140 voličov. Od Ružinovčanov a Vrakučanov získal Pavol Frešo 60,34 % hlasov, Vladimíra Bajana podporilo 39,65 % voličov týchto dvoch mestských častí.

(mš)

OBSAH

Aktuality	3-5
Publicistika	6-7
Z histórie Ružinova	8
Sv. Mikuláš v Ružinove	9
Fotoreportáž	10
Zo života Ružinova.....	11
Rekonštrukcia ihrisiek	12

Osobná asistencia	13
Súťaž.....	14
Zo života seniorov	15
Rozhovor	16-17
Poviedka	18-19
Polemika	20
Dokument	22
Spotrebiteľská poradňa ...	23
Jaromír Nohavica.....	24

Kultúra	25
Svet Milana Stana	26
Radíme	27
Humor	28
Krížovka	29
HC Slovan v Ružinove	30
Šport	31

Obnova ružinovských škôl sa začne oknami

Starosta Slavomír Drozd nebol s rozhodnutím poslancov spokojný

RUŽINOV – Poslanci ružinovského miestneho zastupiteľstva schválili rozpis prác a harmonogram revitalizácie základných a materských škôl v Ružinove, ktorý ráta s tým, že najprv sa budú vymieňať okná a dvere školských objektov a ich zateplenie sa uskutoční neskôr.

Pripomeňme, že harmonogram revitalizácie základných a materských škôl v Ružinove, ktorý nadväzoval na rozhodnutie o prijatí úveru vo výške 6 miliónov eur na obnovu školských budov (poslanci Ružinova toto rozhodnutie schválili 30. júna tohto roka) predtým dvakrát miestnym zastupiteľstvom neprešiel. Prvý raz sa tak stalo 14. októbra, keď bol materiál predložený v podobe, v ktorej ráta s rekonštrukciou obvodových plášťov a striech budov základných škôl a hydraulickým vyregulovaním a termostatickou ústredného kúrenia v nich, ako aj s výmenou okien a vonkajších dverí objektov materských škôl. Vtedy niektorí poslanci návrhu okrem iného vyčítali, že síce ráta so zateplením budov základných škôl, nie však aj so zateplením materských škôl.

Ani pozmenený návrh, ktorý rátať aj so zateplením materských škôl a ktorý sa dostal na zasadnutie miestneho zastupiteľstva 24. novembra, však nebol schválený. Vtedy zástupca starostu Dušan Pekár (KDH) prvý raz navrhol, aby sa revitalizačné práce rozdelili na dve etapy. V prvom kole by sa vymenili okná a exteriérové dvere a zateplenie by sa urobilo v druhom kole. Okamžite sa objavili pripomienky, že by to bola zbytočná dvojité práca a harmonogram opäť neschválili.

Okrem iného preto, lebo poslanci OK (tento poslanecký klub je v ružinovskom zastupiteľstve najpočetnejší) sa zdržali hlasovania.

Rokovanie o obnove škôl 15. decembra poznačila veľká snaha poslaneckých klubov o dosiahnutie kompromisu a obavy, že harmonogram opäť neprejde. Aj tentoraz v rozprave odznali najrôznejšie názory, od pesimistických, podľa ktorých mestská časť obnovu škôl nezvládne, až po optimistické, poukazujúce na to, že pre krízu poklesli ceny stavebných materiálov a prác a preto je ideálny čas na obnovu škôl. Jedine starosta Ružinova a poslanci klubu SMER-SD presadzovali výmenu okien a zateplenie budov v rámci jednej stavebnej akcie. Tvrdili, že rozdelenie zákazky je neekonomické riešenie. Napokon poslanec Valentín Mikuš (OK) predložil návrh podobný návrhu D. Pekára z novembrového zastupiteľstva, aby sa práce rozdelili na dve etapy (v prvej by sa vymenili okná, v druhej by sa uskutočnilo zateplenie).

Po dolaďovaní návrhu a zapracovaní ďalších pripomienok poslancov prišlo na rad hlasovanie, v ktorom bol rozpis prác a časový harmonogram revitalizácie základných a materských škôl v Ružinove konečne schválený. Starosta Ružinova Slavomír Drozd nad týmto rozhodnutím neskrýval sklamanie. Pôvodne

Zatepľovať sa mali všetky školské budovy ako v novembri v MŠ Piesočná. Poslanci však chcú najprv len výmenu okien.

navrhol výmenu okien a zateplenie všetkých budov naraz v rámci jednej zákazky v priebehu budúceho školského roka. „Urobím všetko preto, aby to tak napokon bolo,“ dodal starosta.

(juh)

STANOVISKO

„Poslanci na rokovaní zastupiteľstva v decembri rozdelili harmonogram rekonštrukčných prác školských

zariadení v Ružinove. Oproti pôvodnému návrhu, aby sa v priebehu roka 2010 vymenili na materských a základných školách okná a súčasne zateplili aj budovy, sa bude realizovať len výmena okien. Zákazka sa rozdelí, časovo natiahne, čím sa zvýšia aj náklady na jej realizáciu. Bol to neekonomický krok zastupiteľstva. Harmonogram revitalizácie sme začali pripravovať už na jar roku 2009 a v zastupiteľstve bol trikrát v poslednom kvartáli minulého roka. V októbri poslancom prekážalo, že ne navrhujeme aj zateplenie obvodových plášťov materských škôl, ale opravu a zateplenie striech základných škôl. Materiál sme na november doplnili podľa nich a práce rozšírili o zateplenie všetkých budov materských škôl. Potom im zase prekážala cena – ktorá je odhadom o elektronická aukcia ju výrazne zníži – a zákazku chceli rozdeliť. Napokon poslanci KDH hlasovali za spoločný návrh, ktorý doplnil zástupca starostu D. Pekár, aby sa práce realizovali súčasne v období od marca do októbra 2010. Bol to dobrý, kompromisný návrh. V novembri však nezískal potrebnú väčšinu. Proti boli poslanci OK a SDKÚ-DS. A napokon 15. decembra sa k nim pridali aj poslanci KDH a nehlasovali za totožný spoločný návrh, ale podporili návrh poslanca V. Mikuša (OK), ktorým sa práce rozdeľujú. Predseda klubu OK bol rozhodnutý svoj návrh stiahnuť, ak kluby SMER-SD a KDH podporia zateplenie aj výmenu okien. KDH ho nepodporilo. Nie je vtom politikum? Je! Poslanci pravice si hľadali len zámenky, aby nemuseli podporiť kompletnú revitalizáciu všetkých objektov. Následne poslanec P. Hrapko (SMER-SD) predložil návrh aj na zateplenie objektov – ten však neprešiel. SMER-SD vždy podporil kompletnú revitalizáciu. Budeme sa snažiť rokovať a čo najskôr predložiť aj návrh na zateplenie objektov. Treba brať do úvahy hospodárne nakladanie so zdrojmi, ako aj podmienky zákona o verejnom obstarávaní a podmienky získania úveru z banky na výmenu okien a zateplenie budov.“

Slavomír DROZD
starosta Ružinova

ANKETA

Riaditelia ružinovských škôl: Lepšie ako nič

Zisťovali sme, aký názor majú na rozhodnutie poslancov ružinovského miestneho zastupiteľstva, že na školských budovách sa budú najprv iba vymieňať okná, riaditelia základných škôl.

Gabriel Kalna,
riaditeľ ZŠ Drieňová 16:
- To, že prešli aspoň okná, považujem za obrovský

úspech, pretože od septembra je tento materiál v zastupiteľstve a nebolo možné ho odsúhlasiť.

Erika Drgoňová,
riaditeľka ZŠ Ostredková 14:

- Budova školy slúži vyše 40 rokov

a zub času vykonal svoje. Niektoré časti budovy sú v havarijnom stave: elektrina, WC, stúpačky, okenné rámy sú prehnité a spráchnivené, zagitovanie skiel v nich už nedrží a pri silných nárazoch vetra sa chvejú i drnčia a samovoľne sa otvárajú. Myslím si, že je najvyšší čas, aby sa v našej

Iveta Hajduová,
riaditeľka ZŠ Medzilaborická 11:

- Je to síce iba malý krôčik vpred, ale

pevne dúfam, že výmenou okien a dverí naša škola získa nemalé finančné prostriedky na úspore energií a súčasne sa zlepší aj mienka obyvateľov blízkeho okolia na vzhľad našej školy. Je mi ľúto, že neprešiel pôvodný návrh, ale verím, že zateplovanie škôl bude ruka v ruke kráčať po úspešnej prvej etape revitalizácie škôl.

(juh)

Problém spoločenských domov vyriešili

Kultúra v Ružinove nekončí, práve naopak

RUŽINOV – Poslanci ružinovského miestneho zastupiteľstva na decembrovom zasadnutí rozhodli o ďalšom spôsobe prevádzkovania spoločenských domov na Nevädzovej ulici na Trávníkoch a na Kaštieľskej ulici v Prievoze. Prevádzkovať by ich mala ružinovská spoločnosť Cultus, a.s.

Nad ich ďalším osudom ostal visieť otáznik po tom, čo 24. novembra vypršala nájomná zmluva doterajším nájomníkom a vstúpila do platnosti novela zákona o majetku obcí. Nejasný tak bol aj ďalší osud umeleckých súborov a klubov, obľúbenej čajovne, ako aj celého radu kultúrnych a iných aktivít v priestoroch oboch spoločenských domov.

Kultúra má zelenú

Nejasnosti a pochybnosti sa však objavili aj okolo prenájmov priestorov ďalším subjektom, ktoré boli v pozícii podnájomníkov – napríklad v spoločenskom dome na Nevädzovej ulici mal pôsobiť súbor Tarasa Ševčenka, ale v skutočnosti tu nepôsobil. Prenajímateľky išli nad rámec zmluvy so samosprávou. Mestská časť Bratislava – Ružinov nevyhovela

žiadostiam nájomníkov o predĺženie nájomných zmlúv, pretože to podľa nej neumožňuje zmenená legislatíva, a vyzvala ich, aby priestory odovzdali. Malo sa tak stať do 30. novembra, neskôr sa termín posunul na 21. december. Nakoniec sa téma dostala do programu zasadnutia ružinovského miestneho zastupiteľstva. Ako uviedol starosta Ružinova Slavomír Drozd, mestská časť nemá záujem rušiť kultúrne a iné aktivity, ktoré fungujú v oboch spoločenských domoch, ide len o formu, ako to zabezpečiť. Do úvahy podľa neho prichádzajú tri spôsoby – verejná súťaž na nájomníkov, priama správa týchto zariadení zo strany miestneho úradu alebo ich prevádzkovanie spoločnosťou Cultus, a.s. „My kultúru v Ružinove nelikvidujeme. My ju zachraňujeme. V spoloč-

ských domoch budú môcť zotrvať všetky kultúrne organizácie. Práve v minulosti poslanci pravice predali svojmu členovi rovnaký spoločenský dom na Ostredkoch. A kultúra tam skončila,” doplnil starosta.

Poslanci umožnili vystúpiť aj občanom, ktorí sa prihovárali za zachovanie jestvujúcich aktivít v spoločenských domoch. V rozprave sa zástupca starostu Dušan Pekár (KDH) pozastavil nad tým, že prvé žiadosti o riešenie situácie zo strany nájomníkov prišli na miestny úrad vo februári, respektíve v marci tohto roka, zmluva vypršala v novembri a poslanci o tom ani nevedeli. Problém sa podľa neho mohol vyriešiť oveľa skôr. Nepozdával sa mu ani postup úradníkov miestneho úradu. Aj Martin Barkol (SDKÚ/DS) položil otázku, prečo miest-

ny úrad nájomníkom na ich žiadosti neodpovedal. Pracovníčka právneho referátu M. Belešová však tvrdila, že s nájomníkmi komunikovala telefonicky. O všetko vedeli.

Spoločné uznesenie

Poslanec Valentín Mikuš (OK) napokon predložil návrh uznesenia, ktorého podstatou je, že zastupiteľstvo mestskej časti schvaľuje nájom priestorov v spoločenských domoch spoločnosti Cultus, a.s., s tým, že existujúce kultúrne a spoločenské aktivity v týchto zariadeniach ostanú zachované. Takéto riešenie odobril aj starosta Slavomír Drozd. V následnom hlasovaní toto uznesenie poslanci jednohlasne schválili.

(juh)

Jubileum Spojenej školy na Novohradskej

50. rokov známeho bratislavského gymnázia

NIVY – Gymnázium Jura Hronca na Novohradskej ulici si pripomenulo tento rok päťdesiate výročie založenia. Pri tejto príležitosti sa preto rozhodlo osláviť svoje okrúhle jubileum. A oslavovalo sa vo veľkom.

Mesiace príprav a týždne tréningov predchádzali jednému večeru v činohernej sále Slovenského národného divadla. Spojená škola, Gymnázium Jura Hronca a Základná škola, si tieto priestory vybrala práve preto, že ide o niečo honosné. A tak chcela aj osláviť svoje výročie.

Známi absolventi

Program bol zostavený po jednotlivých dekádach od vzniku školy. Začal sa šesťdesiatymi rokmi a po desaťročiach prechádzal až do súčasnosti. Každá dekáda bola historicky uvedená moderátorskou dvojicou. Slovo doplnila projekcia fotografií z toho – ktorého obdobia, ktorá vystihla atmosféru vtedajšej doby. Zároveň nasledovali aj vystúpenia študentov i absolventov z čias jednotlivých dekád. Medzi nimi sa predstavil napríklad Pavol Hammel, ktorý spolu s Borisom Filanom „drali“ tú istú lavicu. „My sme s Borisom zložili množstvo pesničiek práve v škole, alebo inšpirované školou. Napríklad ZRPŠ, teda Združenie rodičov a priateľov našich škôl. Tú možnože aj zaspievam, je to celkom príhodné,” povedal Pavol Hammel, ktorý sa tiež predstavil programe v prvej dekáde školy. A čo povedal, aj slú-

bil, a tak okrem iných zaspieval aj spomínanú skladbu ZRPŠ. Medzi slávnych absolventov školy patria aj politici ako Ján Čarnogurský, či novozvolený bratislavský župan Pavol Frešo. Na akadémii sa predstavil aj súčasný rektor Univerzity Komenského František Gahér, tiež bývalý absolvent. Poéziou prispela Zuzana Cigánová a Zuzana Krónarová, ktorá síce nemohla prísť, a tak prispela videopozdravom.

Prierez jednotlivými dekadami oživovali aj vystúpenia talen-

tovaných žiakov. Predviedli step, módnou prehliadku, rôzne druhy tancovali či spev. To všetko si pozreli nielen súčasní, ale aj bývalí absolventi, pedagógovia či riaditelia. Prierez spomienok tvorila aj výstava fotografií vo vstupnom foyer.

Kvalitná škola

„Túto výstavu sme urobili s pomocou našich študentov, ich rodičov a ostatných bývalých absolventov, ktorí prispeli fotografiami zo svojich súkromných archívov,” povedala riaditeľka

školy Zuzana Munková. Práve vo foyer sa po vystúpení konala aj recepcia pre všetkých zúčastnených. Medzi nimi bol aj ružinovský starosta Slavomír Drozd, ktorý je okrem iného aj členom školskej rady Spojenej školy na Novohradskej. „Som veľmi rád, že takáto kvalitná škola je práve v Ružinove a svojou kvalitou vrhá dobré svetlo aj na našu mestskú časť,” konštatoval v závere akadémie.

(zt)

Foto: www.gjh.sk

Na Ružinovskú sa chystá Lidl

Škola sa má presťahovať

Areál so školou, administratívnymi priestormi a ubytovacími kapacitami na začiatku Ružinovskej ulice ponúkol v tomto roku na predaj jeho vlastníci – súkromná spoločnosť Opera Reform Kapa. Objekty poskytla do predaja s možnosťou vybudovania obytných domov a občianskej vybavenosti, čo umožňuje územný plán Bratislavy. Dnes nadobúda budúcnosť areálu jasnejšie kontúry.

Areál Súkromnej strednej odbornej školy na Ružinovskej ulici.

Areál na Ružinovskej 1 tvorí nízky objekt súkromnej strednej školy, ktorá využíva priestory na výučbu a dielne. Sú tu aj dve deväťposchodové budovy na okrajoch pozemku. Jedna (východná) je administratívno-prevádzková a druhá (západná) je na liste vlastníctva zapísaná ako stavba školy. V prvej budove je päť poschodí skolaudovaných ako kancelárske priestory a časť sa využíva na internát pre súkromnú školu, druhý objekt je z časti prenajatý viacerým vzdelávacím inštitúciám, v prízemných priestoroch sú rôzne prevádzky.

Nový vlastník

Všetky objekty v roku 2008 nadobudla do vlastníctva firma Opera Reform Kapa. Kúpila ich od Bratislavského samosprávneho kraja. „Celý areál je na predaj s tým, že ak nedostaneme akceptovateľnú ponuku, tak tu pripravíme svoj development,“ povedala ešte v marci Ľubica Husárová, projektová manažérka spoločnosti Reform Capital Slovakia, majetkovo prepojenej s firmou Opera Reform Kapa.

Alternatívou bol aj predaj po častiach alebo možnosť ísť do spoločného projektu s iným investorm. „V dnešnej dobe nevieme, či je reálne predaj takýto areál ako celok,“ vyjadrila sa v marci Ľubica Husárová.

Odvtedy sa situácia trochu posunula. Takmer všetky objekty vlastní firma Ružinovská Kapa, s.r.o. Nejde pritom o nového majiteľa. Pôvodný vlastník Opera Reform Kapa sa podľa Obchodného registra SR v apríli len premenoval na spoločnosť Ružinovská Kapa. Novinkou je aj to, že v centrálnej časti areálu chce firma LIDL postaviť predajňu potravín, štvorpodlažnú administratívnu budovu stojacu bližšie k areálu športového gymnázia na Ostredkovej a vonkajšie parkovisko pre vyše 200 áut. Zámer už predložila na ministerstvo životného prostredia a magistrát. „V súčasnosti je proces v štádiu riešenia a pre úspešné dotiahnutie tejto transakcie sme sa s našimi obchodnými partnermi dohodli, že nebudeme zverejňovať žiadne informácie,“ povedala na margo zámeru vybudovania Lidl v areáli Ľubica Husárová.

Podľa predloženého zámeru by však predajňa mala stáť presne na mieste objektu Súkromnej strednej odbornej školy, kde sa učia murári, maliari, inštalatéri, elektromechanici, stolári a ďalšie remeselnícke profesie. Ako potvrdil generálny riaditeľ školy Pavol Hanuska, výstavbou Lidl nemá prísť k zániku školy, ale k jej presťahovaniu do náhradných priestorov. „Robíme na tom,“ povedal Hanuska. Podľa jeho slov by mala škola zostať v Ružinove.

Ako to dopadne...

Podľa katastrálneho portálu má z celého areálu odlišného majiteľa zatiaľ len jedna budova – deväťpodlažný západný objekt – a niektoré pozemky. Vlastníkom je od júla tohto roka firma Ružinovská, s.r.o. Predaj budovy potvrdila aj Ľubica Husárová: „Predali sme ju firme Ružinov-

ská, s.r.o., ktorá nie je s nami nijako prepojená. Je to nezávislá tretia strana.“ Akým spôsobom, či a kedy objekt zmení využitie, sa nám zatiaľ zistiť nepodarilo. „Prečo bratislavská župa predala strednú školu? Za akým účelom... To je dôležité. Nový vlastník potom príde a na pozemkoch školy si nakreslí polyfunkčný objekt s x podlažiami, čo mu dovoľuje územný plán. Ak splní podmienky zákona, stavebný úrad v Ružinove musí začať konať a vydať povolenie. V konečnom dôsledku je potom najhorší starosta, ktorý je najbližšie k občanom. Takáto je realita. Všetko sa začína predajom budovy alebo majetku. Preto za môjho starostovania nepredávame majetky,“ reagoval pre Ružinovské ECHO starosta Slavomír Drozd.

Miroslava ŠTROSOVÁ
Foto: autorka

Zo školy Lidl

- Školský areál na Ružinovskej 1 funguje od roku 1965, pričom sa postupne dobudovával. Pôsobilo tu stavebné učilište.
- V roku 2000 sa zriaďovateľom SOU stal Krajský úrad v Bratislave.
- Od roku 2002 je zriaďovateľom školy Bratislavský samosprávny kraj.
- V roku 2005 sa SOU stavebné na Ružinovskej 1 na základe rozhodnutia ministerstva školstva a zriaďovateľa zlúčilo so SOU stavebným na Starej Vajnorskej 14 v Bratislave.
- SOU stavebné Bratislava sa transformovalo od 1. 7. 2008 na Súkromné SOU, Ružinovská 1, Bratislava a majiteľom objektov a novým zriaďovateľom školy sa stala súkromná firma Opera Reform Delta. Do vedenia školy bol vymenovaný generálny riaditeľ Pavol Hanuska.
- Od 1. 9. 2008 sa Súkromné SOU premenovalo (podobne ako iné SOU na základe pokynov MŠ SR na SOŠ) na Súkromnú strednú odbornú školu.
- V roku 2009 sa zriaďovateľ Opera Reform Delta premenoval na UniTrade Institute s.r.o. Konateľmi spoločnosti sú Pavol Hanuska a Eduard Demjan.
- V roku 2009 oznámila spoločnosť Lidl zámer postaviť na mieste školskej budovy a príslušného športoviska predajňu potravín a štvorpodlažnú administratívnu budovu.

Redakcia mesačníka Ružinovské ECHO

želá všetkým svojim čitateľom

šťastný Nový rok 2010,

veľa zdravia, lásky, rodinnej radosti, pracovných úspechov,
a aby bol pre každého lepším ako rok 2009.

pf 2010

Eurosúťaž seniorov

Ružinovskí dôchodcovia prekvapili aj Európsku úniu

Ružinovskí dôchodcovia opäť ukázali, že nepatria do starého železa. Na súťaži, ktorú im už druhý rok zorganizovala knižnica na Zimnej ulici ukázali, že ich všeobecný prehľad je na dobrej úrovni.

Druhý ročník súťaže pre dôchodcov sa zameriaval najmä na Európu a Európsku úniu. Zostavili sa družstvá po štyri osoby, ktoré spoločnými silami vyplňali tri testy zostavené ako tzv. krúžkovačka, čiže výber z možností a, b, c. Prvý test bol o Bratislave, druhý o Európe a ten tretí, najťažší o Európskej únii. Každý z nich obsahoval desať otázok, ktoré mali seniori za desať minút vyplniť. Potom už zostala práca pre porotu, v ktorej sa predstavila aj Emília Kurucová z odboru školstva a sociálnej politiky MÚ Ružinov. „Naši dôchodcovia sú jednoduchí skvelí. Som milo prekvapená, aké dobré vedomosti majú. Dokonca to vyzerá tak, že budú dve prvé miesta,“ povedala.

Štyria víťazi

A tak sa aj stalo. Na pomyselný stupeň víťazov sa postavili štyri družstvá. Dôchodcom sa súťažilo dobre. Najviac prekvapili výsledkami testu o Európskej únii, ktorý napísali takmer bezchybne. Zvládli aj problémovú otázku o tom, koľko poslancov má Slovenská republika v Parlamente Európskej únie. Kým ešte donedávna ich bolo 14, po eurovoľbách v roku 2009 sa tento počet znížil na 13. Dôchodcovia vedeli aj to. Prekvapili aj zástupcu z Európskej únie, ktorý vyjadril potešenie z faktu, že aj starší ľudia sa zaujímajú o dianie doma i vo svete a nedajú sa zahabiť. Možnože budúci rok ich budú čakať ťažšie testy...

Tento rok však obstáli vynikajúco, a tak pre nich knižnica spolu so zastúpením z Európskej únie pripravili predvianočnú odmenu v podobe sladkých balíčkov, ale aj predmetov o Európskej únii. Seniorom sa to veľmi páčilo a celú súťaž zhodnotili ako skvelú možnosť preveriť si vedomosti a stretnúť sa s priateľmi a známymi pri jednom stole. „No, miestami tie testy boli ťažké, ale to je len dobré. Aspoň si trochu zapotíme mozgové bunky, ktoré začnú lepšie pracovať,“ povedala súťažiaca. Jej slová dopĺňa kolega zo konkurenčného družstva. „Ja som sa sem dostal náhodou, pretože jeden pán nečakane nemohol prísť. Ale som veľmi

rád, lebo okrem toho, že som si preveril vedomosti, dostal som sa aj do skvelého družstva (plného žien, poznámka redakcie) a môžeme sa tu všetci spolu porozprávať.“

Oprášiť vedomosti

Cieľom celej súťaže bolo oprášiť vedomosti seniorov a zároveň ich socializovať, aby nesesedeli doma a sami. A tak sa aj stalo. Po skončení súťaže mali dokonca možnosť zostať v knižnici a pokochať sa na výstave ručných prác čitateľiek knižnice na Zimnej ulici a možnože získať aj nejakú vianočnú inšpiráciu.

Zuzana TÍŇOVÁ

Mikuláš v Hojdane

Materské centrum v Ružinove privítalo tých najmenších

Materské centrum Hojdana tentoraz privítalo Mikuláša dvakrát: v utorok 1. decembra a následne v piatok 4. decembra. Dvakrát preto, aby sa viac detí mohlo tešiť – totiž ani najväčšia hojdanovská herňa nie je na takéto mimoriadne udalosti dosť veľká.

Ale dobrých ľudí sa všade veľa zmestí, a tak 1 – 3 ročné detúrence s pevnou oporou svojich rodičov mohli preukázať svoju šikovnosť a odvahu. Najskôr pri získavaní troch čarovných kľúčikov – iba tie im neskôr otvorili kôš plný prekvapení. Do MC Hojdana chodia naozaj šikovné deti: preliezanie dráhy s rebrikom a šmykľavkou, hádzanie guľôčok do bazéna či poznávanie zvieratiek im nerobilo žiadny problém. S čarovnými kľúčikmi vo vreckách všetci napäto čakali, odkiaľ ten Mikuláš príde... no najskôr prileteli dvaja anjeli s odkazom, že už je na ceste. Kým anjelici dotancovali svoj krásny tanček, už sa ozýval hlas zvončeka... Dvere sa pomaly otvorili a vošiel Mikuláš

Svätý Mikuláš prisľúbil, že o rok príde zas.

spolu so svojimi pomocníkmi, milým anjelom a veselým čertíkom. Veľký kôš na chrbte aj plný vozík ťahaný čertíkom dávali tušiť, že balíčkov sa ujde naozaj každému.

K Hojdane patrí tradičná „harmoniková tančovačka,“ takže sme sa mohli presvedčiť o skvelých tanečných schopnostiach Mikuláša aj detí. Potom prišiel čas na ďalšiu dávku odvahy: keď Mikuláš z veľkej knihy prečítal meno dieťaťa, bolo treba pristúpiť bližšie, ukázať Mikulášovi tie čarovné kľúčiky, vložiť ich do špeciálneho zámku a tak otvoriť kôš a prevziať si svoj balíček. S radosťou oznamujeme, že to zvládli aj s rodičmi úplne všetci.

Beáta MESÍKOVÁ
Foto: A. KOSÁROVÁ

ANKETA

Poslancov miestneho zastupiteľstva sme sa opýtali, aký bude podľa nich rok 2010 pre Ružinovčanov.

Ivan Boháč (SMER-SD):

Pevne verím, že rok 2010 bude tým rokom, ktorý prinesie ružinovským deťom zrekonštruované školy a škôlky. Budem sa snažiť, aby tento rok bol aj

rokom čiastočnej obnovy detských ihrísk na našich sídliskách. Bol by som rád, keby bol aj rokom v ktorom nastane oživenie ekonomiky. V neposlednom rade by som chcel aby bol aj rokom spolupráce aj napriek skutočnosti, že v jeho závere nás čakajú voľby do miestnych a mestského zastupiteľstva. Pre obyvateľov Ružinova si želim aby bol aj rokom osobného šťastia v kruhu najbližších a pracovných úspechov v zamestnaní.

Patrik Guldan (nezávislý):

Vinšujem im najprv šťastné a veselé Vianočné sviatky 2009. Dúfam a želám Ružinovčanom, aby bol pre nich rok 2010 šťastným a pokojným rokom; nech ho majú naplnený láskou a zdravím. Želám im, aby sa pohybovali v prostredí, ktoré bude pre nich vzácné a ktoré ich bude naplňovať harmóniou a krásou. Želám im, aby si v roku parlamentných a najmä komunálnych volieb zvolili dobre. Nech volia skôr mnohosť ideí, princípy a názory než politické strany,

s ktorými sa budú prezentovať kandidáti. Aby mali šťastnú ruku.

Dušan Pekár (KDH):

Bude taký, akým si ho urobíme my Ružinovčania. Želám si, aby sme si ho ničím nepokazili. Aby nám ho neznechutil sused, naši hokejisti na olympiáde a futbalisti na MS a ani naši politici. Len na nás samých záleží, či Ružinov, Bratislava a naše Slovensko bude krajšie a lepšie ako bolo v roku 2009.

(juh)

Z histórie Ružinova (1. časť)

Najstaršie osídlenie formovala životodarná rieka

Každý urbanizovaný priestor má svoju vlastnú históriu, každá piad' zeme má svoje dejiny, či už ju formovala príroda, alebo aj pôsobenie ľudskej civilizácie. Bratislava je vďaka svojej polohe na históriu nesmierne bohatá a minulosť jej mestských častí bola prirodzenou súčasťou dejinných udalostí, ovplyvňujúcich vývoj hlavného mesta Slovenska. Obyvatelia mestských častí a obcí okolo Bratislavy však často vedia len veľmi málo o minulosti prostredia, v ktorom žijú. Neznamená to, že by ich minulosť nezaujímal, ide skôr o to, či majú možnosť zoznámiť sa s informáciami o dejinách územia, na ktorom žijú. Nasledujúca séria článkov chce občanom Ružinova aspoň čiastočne umožniť, aby sa zoznámili s minulosťou svojho najbližšieho okolia, čo im azda poskytne nový pohľad na prostredie, v ktorom žijú.

Ružinov patrí medzi východné a južné okrajové časti mesta, ktoré sú súčasťou Podunajskej nížiny, ohraničenej respektíve predelenej tokom riek Dunaj a Malý Dunaj. Nížinu, ktorá sa prechodom za Malý Dunaj mení na Žitný ostrov (najväčšiu zásobárňu pitnej vody v Strednej Európe a zároveň najväčší riečny ostrov v Európe), tvoria naplavené štrky, piesky a íly pokryté dostatočnou vrstvou kvalitnej ornice, takže jej povrch je z hľadiska poľnohospodárskeho využitia nadpriemerne bonitný. V súčasnosti sa však aj najkvalitnejšia pôda stáva objektom často nepremyslenej zástavby...

Rieka prinášala život i smrť

Mimoriadne veľký význam pre Bratislavu a jej okolie mali vždy najmä vodné toky na jej území. Predovšetkým to bola rieka Dunaj, ktorá je pre mesto významným činiteľom či už z hľadiska hospodárskeho, energetického, dopravného, turistického alebo ekologického. Priemerný prietok Dunaja v Bratislave predstavuje zhruba 2 000 m³/sek, no pri zvýšenej hladine je dunajské koryto schopné prepustiť aj päťnásobok priemeru. V dávnej (a ešte aj nedávnej) minulosti boli brehy Dunaja a z neho vytekajúceho Malého Dunaja súčasťou obrovskej vnútrozemskej delty, čo umožňovalo bohatú obživu najmä rybárom, lodníkom a prievozníkom. Na priame poľnohospodárske využitie však bola pôda okolo brehov nevhodná pre časté a nevyspytateľné záplavy. Pôvodný tok Dunaja sa zásahmi človeka výrazne menil od 18. storočia, keď sa začali systematicky budovať protipovodňové hrádze, čím bola obmedzená sústava dunajských ramien a pôvodná rozloha lužných lesov sa zredukovala na úzky pás lemujúci oba brehy hlavného riečného koryta.

Zásahy človeka i znečistenie toku mestskými splaškami však postupne viedli k výraznému ubúdaniu a zmene inak bohatšej a rozmanitejšej riečnej fauny a flóry okolo veľtoku v blízkos-

Dunaj prinášal ľuďom obživu. Preto sa pri ňom usídlili.

ti mesta. (Ešte začiatkom 20. storočia chytali rybári za Prievozom obrovskú vyzu, jesetery i sumce.) Najväčším zásahom do pomerov na rieke v našej dobe boli zmeny v súvislosti s výstavbou Vodného diela Gabčíkovo, ktoré bolo spustené do prevádzky v roku 1992. Táto výstavba zasiahla aj do územia Ružinova, dnes je však jej výsledkom kultivácia prostredia a jeho rekreačné využitie. Negatívne dosahy na mesto a jeho obyvateľov majú však ešte aj dnes často sa opakujúce záplavy. Najväčšia postihla Bratislavu začiatkom roku 1850, keď dunajská voda zaliala celý Prievoz aj časť historického centra Bratislavy. V súvislosti s rozširujúcou sa urbanizáciou v posledných desaťročiach napáchali záplavy veľké škody najmä na bytovom fonde a komunikáciách. Najtragickšie to bolo v rokoch 1947, 1954, 1965, a aj v roku 2002.

Najstaršie osídlenie

Hoci Bratislava patrí medzi najmladšie hlavné mestá Európy, jej územie trvalo osídlili ľudia už pred viac ako sedemtisíc rokmi. Vtedajší, najmä na lov orientovaný človek sa postupne preorientoval na poľnohospodárstvo a chov domácich zvierat, čo prispelo k podstatnému ná-

rastu populácie. Na západnom Slovensku neolitickí ľudia postupne osídlili úrodné rovinaté oblasti a vytvorili si rôznorodú kultúru s lineárnou keramikou, ktorú vystriedala Lengyelská kultúra.

Stopy po sídlach neolitických roľníkov sa našli v centrálnych, ale aj v okrajových častiach Bratislavy, najmä v blízkosti vodných tokov Vydrica, Triblavina a Malý Dunaj. Poslednou fázou neolitu bola neskorá kamenná doba (eneolit), ktorá trvala do roku 1900 pred Kristom. V tomto období sa začalo na území Bratislavy osídľovanie vyvýšených miest (pre nebezpečenstvo záplav), akými sú areál Bratislavského hradu a Devínske bralo. Postupne vznikli nevelké eneolitické osady na svahoch hradnej vyvýšeniny, na úpätiach Malých Karpát a v Devíne. Už vtedy však zmizli aj rybárske osady pri brodoch cez Dunaj i cez Malý Dunaj, ktoré ležali aj v lokalite dnešného Ružinova.

Zhruba pred 4 000 rokmi sa začala bronzová doba, ktorá trvala do roku 700 pred Kristom. Charakteristické pre toto obdobie dejín je masové rozšírenie bronzových nástrojov a zbraní. Slovensko bolo najväčším producentom medi v Európe, čo malo ďalekosiahly význam nielen pre rozvoj ťažby a spracovania me-

denej rudy, ale aj pre rozšírenie výmenného obchodu. Z mladšej fázy bronzovej doby sa zachovali stopy po osadách v Devíne, ale aj ojedinelé nálezy v iných predmestiach.

Masové používanie bronzu vystriedalo v 7. storočí pred Kristom železo. Bol to začiatok novej éry, nazývanej železná doba, ktorá trvala do 1. storočia pred Kristom. Zo staršej železnej doby sa na území mesta našli tri sídliská – Trnávka, Devín a Bratislavský hrad. Práve Trnávka dnes patrí do katastra Ružinova, takže aj na jeho území sa našli stopy najstaršieho osídlenia dnešnej Bratislavy.

Mladšia fáza železnej doby sa začala okolo 5. storočia pred Kristom a je spätá s prienikom Keltov aj na územie západného Slovenska. Keltské kmene vybudovali veľké politicko-obchodné strediská, ktoré jednotlivo nazývame oppidum. Najvýznamnejšie v Strednej Európe ležalo na území Bratislavy, kde Kelti razili aj mince s nápismi *Biatec* a *Nonnos*. Bratislavské keltské oppidum bolo sídlom mestského typu, malo však aj svoje predmestské osady, v ktorých pracovali rybári, roľníci, ovocinári, poľovníci, lesníci. Z tohto pohľadu bolo územie dnešného Ružinova bohaté na všetky možnosti využitia prírodných daností i na kultivácie rozvíjajúceho sa poľnohospodárstva.

Vážení čitatelia, radi prijímame od vás podnety a diskusné príspevky k téme histórie územia dnešného Ružinova. Pomôžte nám najmä kópie archívnych dobových materiálov, ktoré môžu mnohé napovedať o tom, ako žili obyvatelia bývalých obcí na tomto území. Podnety a materiály môžete posilať na adresu redakcie, respektíve na e-mail šéfredaktora. Budeme vám vďační a materiály po spracovaní zaradíme v primeranej forme do tohto seriálu. Najaktívnejších prispievateľov odmeníme knižným darom.

Roman KALISKÝ-HRONSKÝ
Foto: karlovaves.sk

Sladkosti či cibuľa?

Alebo o tom, ako prišiel svätý Mikuláš na Štrkovecké jazero

Na svätého Mikuláša – neučí sa, neskúša sa platí aj v Ružinove. Zvlášť, keď mikulášsky deň padne na nedeľu. O to viac, keď sa k tomu pripojí kultúrny program, rozdávanie sladkostí a sám Mikuláš príde na koči s prevkapiením v podobe finalistov Česko Slovenskej SuperStar. Ale to už predbiehame...

Mikulášska nedeľa sa aj v Ružinove oslavovala vyčistenými čižmičkami a dobrou náladou. Mestská časť pri tejto príležitosti pravidelne, každý rok organizuje zábavné podujatie pre deti aj ich rodičov. A tak sa aj tento rok zmenil štrkovecký amfiteáter na rozprávkovú krajinu. Napriek neprajnému počasiu a pravej bratislavskej zime bez snehu sa zišli desiatky, ba až stovky rodičov s ich netrpezlivými ratolesťami, aby počkali na Mikuláša.

Mikulášska tradícia

Celý program sa začal o štvrtej hodine poobede. „Pre deti sme tento rok vymysleli taký zmiešaný program. Prišiel kúzelník, mali sme tu hip-hopových tanečníkov a pre deti jedno veľké prevkapienie, dve hviezdy SuperStar,“ povedala Eva Filanová, riaditeľka Kultúru. Celým podujatím deti a ich rodičov sprevádzal moderátor Roman Pomajbo, ktorý má Ružinov veľmi rád. „Ružinovčania, boli ste dobrí alebo zlí? Podľa mňa ste boli veľmi dobrí, pretože Mikuláš pre vás pripravil odmenu,“ povedal moderátor v úvode programu, ktorý otvoril spolu s ružinovským starostom. Po oficiálnom otvorení nastal čas pre zábavný program. Deťom sa predstavil svojimi kúskami kúzelník aj žonglér a zatancovali im hip-hopoví tanečníci. S plynučím časom sa atmosféra stupňovala a nedočkavé ratolesti už chceli vidieť Mikuláša. A tak sa moderátor Roman Pomajbo rozhodol, že im ich želanie splní. Museli mu však pomôcť, a tak spoločnými silami volali na Mikuláša. V decembrovej tme sa pomaly približovalo svetlo, z ktorého sa nakoniec vykľulo veľké prevkapienie. Mikuláš prišiel medzi deti na koči so zapiahnutými bielymi koňmi. Ani to však nebolo všetko.

Veľké prevkapienie

Ako princezná na bielom, vysvietenom koči s Mikulášom prišla aj finalistka súťaže Česko Slovenská SuperStar, Monika Bagárová. A hoci jej na koči bola trošku zima, krv si rozohriala koncertom pre ružinovské deti. Sama Mikuláša tento rok kvôli súťaži až tak veľmi nepociťuje, no priznala, že ešte minulú zimu

Svätý Mikuláš s čertom pozdravili ružinovské deti.

aj ona čistila čižmičky. „Robila som to najmä kvôli mladšej sestre, aby mala radosť. Ale vždy ma potešilo, keď som v nich našla nejaké sladkosti. Ja totiž milujem sladkosti.“ Monika zaspievala piesne zo svojho „superstarovského“ repertoáru, napríklad Sweet Dreams (v pôvodnom znení od speváčky Beyoncé).

Monika Bagárová nie je jediná, čo sa predstavila na štrkoveckom amfiteátri. Spolu s ňou prišiel aj dievčenský favorit súťaže Denis Lacho. Zaspieval s Monikou ich soločný duet, ktorým sa prezentovali počas niektorého z finálových večerov súťaže. Deťom však venoval aj pesničku Včelka Mája. „Normálne túto pesničku nespievam, ale keďže je Mikuláš a je to pre deti, tak sa to podľa mňa celkom hodí,“ povedal Denis v zákulisí. Superstaristi odspievali spolu päť pesničiek a potom sa už museli ponáhľať na nedeľný finálo-

vý večer. Ešte predtým však stihli deťom zaželať veselé Vianoce a pomôcť zúčastneným s jednou dôležitou vecou.

Šťastné a veselé Vianoce

Pred odchodom superstari spolu so starostom a moderátorom, za odpočítavania všetkých zúčastnených rozosvietili vianočný stromček, ktorý celé vianočné obdobie skrášľuje areál Štrkoveckého jazera. Medzičasom sa s deťmi rozprával aj Mikuláš. Dokonca si priniesol aj pomocníkov v podobe čerta, anjela a vianočných škriatkov. Ružinovský čert však tento raz vyšiel nakrátko. Všetky deti boli dobré, a tak si musel nájsť inú zábavu. Exkluzívne pre TV Ružinov a Ružinovské Echo však priznal, čo robia čerti, keď sú všetky deti dobré: „Tancujeme, len si v pohode posedíme a tak. Ono vlastne, keď sú deti dobré, máme menej roboty a to je tiež fajn. Takže je dobré, že sú deti

dobré.“ Sú však ružinovské deti naozaj také dobré? „No ružinovské deti sú tie najlepšie. A hoci sa niektoré priznali, že počas roka až tak veľmi neposlúchali, nakoniec zarecitovali básničku alebo zaspievali pesničku, a tak si aj ony určite zaslúžia sladkú odmenu,“ konštatoval starosta Ružinova Slavomír Drozd.

Sladká odmena na záver

Hoci Mikuláš sa musel ponáhľať ďalej, keď obehnúť celý svet za jeden deň dá veľa práce, deťom priniesol, čo sľúbil. Všetky poslušné ružinovské deti dostali odmenu v podobe sladkostí. „Dostala som adventný kalendár a čokoládové vajíčko.“ A odmenu dostali aj rodičia, keď po takto strávenom poobede sa ich deti určite vyšantili tak, že po príchode domov spokojne zaľahli spať.

Zuzana TÍŇOVA
Foto: Ružinovské ECHO

Svätý Mikuláš na Štrkoveckom jazere

Ani chladivý večer neodradil stovky detí, ktoré prišli pozdraviť Mikuláša.

O zábavu sa postarali aktuálni „česko-slovenskí superstaristi“.

Denis Lacho si vyslúžil veľký potlesk.

Atmosféra bola skutočne príjemná. Deti sa usmievali.

Záprah mikulášskych koní.

Svätý Mikuláš zdraví ružinovské deti.

Symbolickú prskavku zapálil aj starosta Ružinova Slavomír Drozd.

Vianočný stromček v Ružinove.

Evidenčné listy ružinovských pamätihodností

11

Poslanec ružinovského zastupiteľstva Patrik Guldán (nezávislý) ako pracovník Pamiatkového úradu SR vypracoval pre mestskú časť evidenčné listy 28 pamätihodností mestskej časti. Ide o pamiatky, ktoré si zaslúžia pozornosť a hlavne ochranu, predovšetkým pred nebezpečenstvom developerských iniciatív.

Evidenčné listy majú rub a líce a ponúkajú základné informácie o objekte, ktorý bol predmetom skúmania a hodnotenia pamiatkara P. Guldána. Istotne

bude tento zoznam dobrým podkladom pre mestskú časť pri potrebách ochrany našej histórie a kultúry. V poslednom čase je totiž známa kauza

prievozskej radnice, ktorú v privatizácii získala súkromná spoločnosť a snaží sa ju prestavať na moderné zdravotné stredisko. Ide pritom o jedinečnú

funkcionalistickú architektúru. Celý objekt je už pritom vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku...

(red)

Materiál Komisie výstavby a životného prostredia Miestneho zastupiteľstva MČ Bratislava – RUŽINOV

EVIDENČNÝ LIST
PAMÄTIHODNOSTI mestskej časti
Bratislava—Ružinov

Ulica / námestie: Park Andreja Hlinku
Orientačné č. domu:
Súpisné č. domu: II.

Mesto: Bratislava
Okres: Bratislava II
Obec: BA—m. č. RUŽINOV
Katastrálne územie: Ružinov
Adresa opisom: Park situovaný medzi Ľanovou ulicou a uvažovaným bulvárom Ružinovskej

Architekt domu: architektonická časť Stanislav Májek sochárska časť akad. soch. Teodor Baník
Postavený v roku: slávnostne odhalený 5.6.2007
Projektová dokumentácia: Stavebný úrad Ružinov

Literatúra:
BUBLINCOVÁ, Bohuslava: Bratislavské fontány. Bratislava 1990.

MČ Bratislava—Ružinov, dátum: 5. 6. 2007 starosta Ružinova Ing. Slavomír Drozd počas slávnostného príhovoru pri príležitosti slávnostného odhalenia Pomníka Andreja Hlinku. ©Foto: Patrik Guldán

Parcela: 15568/14

Katastrálne územie: Ružinov

RUZ-1A-13

Materiál Komisie výstavby a životného prostredia Miestneho zastupiteľstva MČ Bratislava – RUŽINOV

EVIDENČNÝ LIST
PAMÄTIHODNOSTI mestskej časti
Bratislava—Ružinov

Ulica / námestie:
Orientačné č. domu:
Súpisné č. domu:

Mesto: Bratislava
Okres: Bratislava II
Obec: Bratislava—mestská časť RUŽINOV
Katastrálne územie: Ružinov
Adresa opisom: Park situovaný medzi Ľanovou ulicou a Ružinovskou

Autor / Architekt diela / domu: Architektonické riešenie parku: Ferdinand Milučký, Pomníka: Stanislav Májek
Slávnostné odhalenie Pomníka Andrejovi Hlinkovi 5. júna 2007
Projektová dokumentácia: Stavebný úrad Ružinov

Integrita diela:
Pomník osadený na západnej strane strednej pozdĺžnej osi parku na ktorej sú dnes situované interiérové prvky parku fontány a pomníky /staršia, napr. socha komunistického funkcionára Karola Šmidkeho/ v depozite mesta.

MČ Bratislava—Ružinov © Foto: Patrik Guldán Dátum: vľavo 5. 6. 2007, vpravo 5. 6. 2008

Parcela: 15568/14

Katastrálne územie: Ružinov

Obraz mesta je obrazom ľudí, ktorí v ňom žijú

V roku 2009 Ružinov rekonštruoval viaceré detské ihriská

V poslednom období sme zaznamenali zvýšený záujem o detské ihriská a s tým úzko súvisí aj ich stav a vybavenie. V našej mestskej časti máme v súčasnosti 70 spravovaných verejných zariadení, z toho 38 detských ihrísk a 32 pieskovísk.

Prevažná väčšina sa vybuďovala v rámci akcie Z v 60-tych rokoch minulého storočia, kedy sa na ihriská kladli iné nároky ako je to v súčasnosti. Vzhľadom na ich technický stav pristúpila mestská časť Ružinov k postupnej rekonštrukcii detských ihrísk.

Osem ihrísk

Od roku 2002 sa zrekonštruovalo osem ihrísk. Z tohto počtu sa ihrisko na Budovateľskej ulici realizovalo v rámci vynútených investícií a jedno na Kozmonautickej ulici bolo čiastočne financované z projektu *Les v meste*, čo pokrylo náklady na hracie prvky. Ostatné rekonštrukcie sa hra-

deli z rozpočtu mestskej časti. V tomto roku boli realizované len menšie úpravy a výmeny prvkov vzhľadom na chýbajúci vzťah k pozemkom pod ihriskami, čo je potrebné pri ohlásení stavby resp. stavebnom povolení. V tomto roku detské ihriská z rozpočtu mestskej časti odčerpali celkovo takmer 105 780 eur (više 3 miliónov korún), čo predstavuje sumár bežných i kapitálových výdavkov. Výmeny prvkov sa v tomto roku dočkali ihriská na už spomenutej Kozmonautickej ulici a na Kuliškovej ulici. Ihrisko v dvore na Jašíkovej ulici dostalo obnovený náter a v Biocentre (Ostredky) a na Vietnamskej ulici v Trnávke boli doplnené prvky

pre malé deti do troch rokov. Túto požiadavku vzniesli predovšetkým mamičky malých detí z Ostredkov a Trnávky. Umiestnené prvky boli pre malé deti náročné na hry. Počas roka najväčší obnos predstavuje výmena piesku v pieskoviskách, čo je priebežne sledované Regionálnym úradom verejného zdravotníctva, ktorý odoberá vzorky piesku.

Pozitívne hodnotenie

Za obdobie posledných piatich rokov sme nezaznamenali zhoršenú kvalitu piesku, aj keď zodpovednosť hlavne majiteľov psov ku kvalite neprispieva, napriek zákazu vstupu psov na ihriská. Opäť sa

potvrdilo staré „Obraz mesta je obrazom ľudí, ktorí v ňom žijú.“ Niektoré plánované úpravy sa vzhľadom na rozpočet a majetkovo – právne vysporiadanie nestihli zrealizovať, preto boli presunuté na nasledujúci rok. Najbližšie sa bude realizovať úprava na detskom ihrisku na Ondrejovovej ulici, na ktoré poskytla financie vláda. Cieľom mestskej časti Bratislava-Ružinov je spokojnosť hlavne detí, ktorých na ihriskách pribúda, čo je znakom, že kroky posledných rokov sú správne.

(raf)

Foto: MÚ Ružinov

Detské ihrisko na Kozmonautickej ulici pred úpravou.

Detské ihrisko na Kozmonautickej ulici po úprave.

Detské ihrisko na Kuliškovej ulici pred úpravou.

Detské ihrisko na Kuliškovej ulici po úprave.

Zostava KUK pre deti do 3 rokov v Biocentre.

Plastové obloženie na Kupeckého ulici.

Akosi nám na Slovensku narastá počet rodín, kde aspoň jeden jej člen je zdravotne postihnutý. Rodiny, v ktorých je jeden, ale môže byť aj viac členov, so zdravotným postihnutím respektíve iným hendikepom sa tak dostávajú nechtiac do istej formy diskriminácie, pretože nie sme schopní sa integrovať do ich potrieb. Príčin je určite viac, ale istú rolu zohráva aj súčasný životný štýl, aj čoraz väčšia dostupnosť „rýchlej“ techniky i neopatrnosť a podceňovanie rôznych situácií.

Známe sú prípady neopatrného skoku do vody, či nepremysleného odhodzenia banánovej šupky na zem, alebo bitkárskej avantúry či výtržnosti, ale aj medicínskeho zavinenia. K tomu sa môžu prirátavať aj genetické faktory, a zrazu je tu situácia, keď do rodiny prichádza člen odkázaný na pomoc iných. Podľa zdravotníckych štatistík sa počet takto odkázaných ľudí pohybuje okolo niekoľkých tisícov.

Ťažká úloha

Chod, plány, ciele rodiny sú ohrozené, a tak mnohé pod ťarchou „novej úlohy“, postarania sa o svojho člena s postihnutím, vzniknutú situáciu nezvládnu a obyčajne jeden jej člen (rodič) rieši situáciu odchodom. Rodina ostáva neúplná a všetka ťarcha sa pridanou nevyhnutnou starostlivosťou, finančným zabezpečením, komunikáciou s príslušnými inštitúciami, vzdelávaním, ale aj prípadnou rehabilitáciou a vlastne všetkým, čo by mohlo zlepšiť jej situáciu a položenie, ostáva na tých, ktorí sa rozhodli „ostať“ a filantropicky s veľkou dávkou nádeje sa snažia o zlepšenia postavenia rodiny. Snaha dostať všetko do „normálnych“, teda predchádzajúcich kofaj, je veľmi náročná a vyčerpávajúca, pričom v mnohých prípadoch, kde sa percento ani neodvážim vysloviť, je nemožná, hoci pripúšťam možné zlepšenia. Rodina sa takto dostáva nielen do izolácie pre nedostatok času a z fyzického vyčerpania, ale aj do situácie limitovaných možností, čo vedie k istej psychickej frustrácii, nespokojnosti so všetkým a so všetkými, no predovšetkým so sebou samou. Následné dôsledky si nedokážem predstaviť, ako ani ich riešenia. K tomu sa obyčajne pridá aj zlovôľa okolia, lebo my ľudia sme už takí, a osamotený „bojovník“ s najlepšimi úmyslami a humánnym cítením, je v koncoch. Najviac si to odnesie, samozrejme, člen rodiny so zdravotným postihnutím, ktorý aj keby chcel, málokedy nájde zo začarovaného kruhu východisko, veď napokon sám má plno starostí sám so sebou. Rozsah postihnutia tu hrá, samozrejme, veľkú rolu a čím je väčšie, čím závažnejšie, tým je jeho situácia horšia. Keď sa rodina ocitne

v takejto polohe, jediná „záchrana“ je pomoc z vonka, teda zo strany spoločnosti a to v rôznych podobách. Či už na poli zdravotníckej starostlivosti, balíčka sociálnej starostlivosti, rôznych úľav a pomoci aj z oblasti ekonomickej, nevynímajúc riešenia bezbariérovosti, alebo vytvárania rôznych dostupných možností. Spoločnosť však musí byť silná, aby sa teda vedela zangažovať a postarať o svojich najslabších, ku ktorým práve ľudia so zdravotným postihnutím pre svoju bezmocnosť jednoznačne patria (a to bez ohľadu na svoj vek). Morálna sila spoločnosti by mala byť taká, aby vedela naozaj chrániť, pomáhať a aj riešiť problémy týchto ľudí. Veď napokon sú jej členmi a teda musí vytvoriť podmienky dosť podstatne uľahčujúce ich situáciu a tým aj ich rodín, s ktorými žijú. Nemôže jej postoj k nim ostať v polohe „veď sa starajte, je to váš problém“. Bohužiaľ, je to problém nás všetkých, či si to chceme, alebo nechceme pripustiť.

Kniha ako pomoc

Aby sa život ľudí s postihnutím naozaj zlepšil a mohli sa v rozsahu svojich možností plne, alebo čiastočne začleniť do života, je im možno pomôcť „nezaťaženu“ osobou, ochotnou im v ich úsilí návratu do plnohodnotného alebo aj riadneho života pomôcť. Myslím tým na osobných asistentov, odbremeňujúcich a znižujúcich v podstatnej miere zaťaženosť členov rodiny. A aj preto nedávno vydala Organizácia muskulárnych dystrofiíkov v SR útlu knižku, či skôr brožúru, ktorú určite s nadšením privítajú predovšetkým rodičia detí i dospelých s postihnutím. V nej totiž autorky Mgr. Andrea Madunová a Mgr. Mária Duračinská dávajú ťažko skúšaným rodičom všetkých detí i dospelých s postihnutím plnokrvný návod na zlepšenie ich života. Na základe novoprijatého zákona NR SR č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia platného od 1. januára 2009 spracovali a vychádzajúc z osobných skúseností zo spolupráce s Úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny, združili najnovšie možnosti poskytnutia

osobnej asistencie v rovnomennej publikácii. V nej sa podrobne zaoberajú v šiestich kapitolách a 50 podkapitolách azda všetkými možnými úskaliami, ktoré môžu žiadateľovi pri „vylepšovaní“ svojho života pomocou osobnej asistencie postihnúť. Pre všetkých bude táto publikácia isto vítanou pomôckou a návodom, ako postupovať. Veď cieľ vydania tejto publikácie M. Duračinská vo svojom príhovore k čitateľovi uvádza hneď v prvej vete „osobná asistencia má v živote osoby s postihnutím nádej na úspech vtedy, ak je v čo najširšej miere informovaný a pripravený na všetky situácie, ktoré vzniknú v praxi a súvisia s touto formou pomoci.“ V duchu tohto názoru v knihe okrem priameho uvedenia § 20, 21, 22 a 23 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, kde sa hovorí o ekonomických podmienkach osobnej asistencie, ale aj o právach a povinnostiach osobného asistenta (§ 23), sú v prílohe publikácie uverejnené aj Zoznam činností na účely určenia rozsahu potrebnej asistencie, na základe ktorých môže osoba s ťažkým zdravotným postihnutím použiť služby osobného asistenta, ale aj vzor Výkazu o odpracovaných hodinách osobnej asistencie, vzor potvrdenia o vyplatených odmenách osobnému asistentovi, potvrdenia na účely daňového priznania, v ktorom objednávatel služby osobnej asistencie musí uviesť výšku vyplatených odmeny v kalendárnom roku na účely daňového priznania. Nezanedbateľnou prílohou a isto najočakávanejšou a najvýznamnejšou prílohou je vzor Zmluvy o výkone osobnej asistencie, ktorá musí byť uzavretá medzi užívateľom osobnej asistencie a jeho osobným asistentom. Tieto prílohy budú isto najužiteľnejšie, lebo mnohí z rodičov či zákonných zástupcov i samotných osôb s ťažkým zdravotným postihnutím „váhalo“ najmä z neznalosti potrebných právnych dokumentov s využitím tejto služby odbremeňujúcej aj ich samých od denného stereotypu.

Sú z Ružinova

Autorky sa ďalej v tejto zaujímavej a rozhodne užitočnej

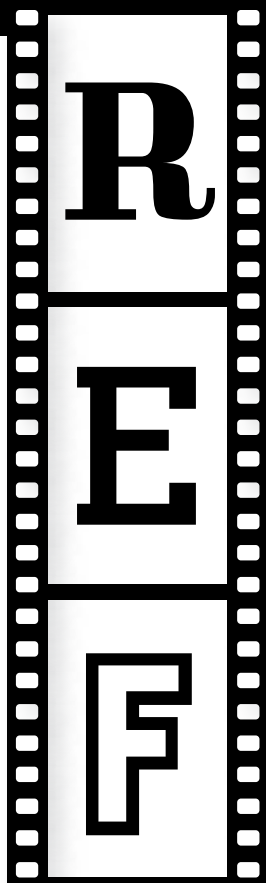
publikácii zaoberajú aj teóriou osobnej asistencie, jej potrebou, filozofiou, históriou vzniku vo svete a na Slovensku, plusmi i nevýhodami, hľadaním osobných asistentov, ich povinnosťami i právami, ale aj vzájomnými vzťahmi medzi nimi a užívateľmi. Pozorný čitateľ a záujemca o túto službu nájde v publikácii množstvo dobrých rád a návodov vedúcich k vzájomnej spokojnosti oboch strán, tak aby ich súžitie a odkázanosť nielen splnili cieľ, ale aj vzájomne sa obohatili v pohľadoch na život. Užívateľ v podobe jeho uľahčenia a osobný asistent novým rozmerom berúcim do úvahy porozumenie, pomoc a najmä priamu účasť na integrácii spoločnosti do života občanov s ťažkým postihnutím. Som toho názoru, že publikácia, ktorú môžete dostať, ak sa obrátite priamo na vydávajúcu organizáciu sídliaču v Bratislave na Banšelovej 4, bude prínosom aj pre štátne inštitúcie, či iné organizácie mimovládneho sektora a privedie ich k zmenám prístupu, ktorý, bohužiaľ, v nás ešte stále k ľuďom s ťažkým postihnutím pretrváva. Uvedenú publikáciu preto môžeme pokojne považovať za „podanie pomocnej ruky“ Organizáciou muskulárnych dystrofiíkov, ktorí majú azda najväčšiu skúsenosť s prácou osobných asistentov, ich vybavovaním i samotným získavaním všetkým tým, ktorí takúto pomoc zo strany spoločnosti potrebujú a doteraz nevedeli o tejto možnosti.

Ján LUKY
Foto: archív

MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA - RUŽINOV

VYHLASUJE

5. ROČNÍK FOTOGRAFICKEJ SÚŤAŽE

2010

RUŽINOVSKÁ EKOLOGICKÁ FOTOGRAFIA

UZÁVIERKA SÚŤAŽE: 20.marca 2010

VERNISÁŽ VÝSTAVY: 22. apríla 2010

SÚŤAŽNÁ KATEGÓRIA: dokumentárna fotografia

VEKOVÉ KATEGÓRIE: 1. kategória - deti do 16 rokov

2. kategória - mládež od 16 do 21 rokov

3. kategória - dospelí nad 21 rokov

CENY: v každej kategórii bude udelená Hlavná cena a ďalšie ceny podľa odporúčania odbornej poroty.

OSOBITNÁ CENA: fotografia zobrazujúca prostredie mestskej časti Bratislava - Ružinov

TÉMA SÚŤAŽE:

životné prostredie v Bratislave a jej okolí

súčasná podoba mesta a jeho okolia

premeny, ktorými prechádza vzťah obyvateľov k verejnému priestoru

PRIHLÁSENIE:

Súťaže sa môžu zúčastniť občania s čiernobielymi a farebnými fotografiami minimálneho formátu 24x18 cm. Prihlásiť je možné max. 3 fotografie alebo jednu kolekciu /max. 5 fotografií/. Každá fotografia musí obsahovať: meno a priezvisko, vek, adresu, názov fotografie. Fotografie možno zaslať aj v elektronickej forme, na CD vo formáte JPG, v rozlíšení min. 200 DPI. Fotografie zaradené na výstavu budú vytlačené bez ďalšej grafickej úpravy vo veľkosti 24x18 cm.

Práce treba doručiť do 20. marca 2010 na adresu: Spoločenský dom Prievoz, Kaštieľska 30, 821 05 Bratislava.

Najlepšie práce autorov budú ocenené cenami na vernisáži a sprístupnené verejnosti vo vestibule MÚ Ružinov.

Vyhradzujeme si právo bezplatného použitia fotografií pre vlastné propagačné účely /so zachovaním autorstva fotografie/.

INFORMÁCIE:

SD Prievoz, tel. 43425716, 0905/578460

Kto lúšti krížovky, robí dobre

Spoločenský život seniorov výrazne trénuje ich pamäť

Krížovky, osemsmernky, sudoku, návšteva klubu dôchodcov. Aj to je spôsob, ako si svoju pamäť udržať v „kondičke“. Ako sa o pamäť starať, sa mohli dozvedieť ružinovskí seniori.

„Chcem mať širšie informácie, než mám doteraz a minule sa mi veľmi páčila prednáška, tak dúfam, že aj táto bude veľmi dobrá. Dnes je o psychike, pamäti, čo je pre nás starších veľmi dôležité,“ povedala Ružinovčanka Mária Pukanová tesne pred začiatkom ďalšieho stretnutia seniorov s odborníkmi v Dome kultúry Ružinov. Chodia na ne starší Ružinovčania, ktorí sa zapájajú do aktivít klubov dôchodcov a Jednoty dôchodcov.

Decembrové stretnutie bolo s Máriou Čunderlíkovou, liečebnou pedagogičkou z Centra Memory v Petržalke. Je to preventívne, diagnostické, aktivačné, vzdelávacie centrum a špecializované zariadenie pre ľudí s poruchami pamäti a pacientov trpiacich Alzheimerovou chorobou. Na prednáške v ružinovskom kultúrnom dome seniorom vysvetľovala, kde je v mozgu uložená dlhodobá pamäť, kde krátkodobá, pridala tipy na cvičenie pamäti.

S dobrou pamäťou

Človek by sa mal o svoju pamäť starať z jednoduchého dôvodu. „Aby sa mu ľahšie žilo, aby bol život jednoduchší. Často sa stretávame s otázkami od seniorov, prečo vlastne v tomto období strácajú pamäť. Ja hovorím, že staroba nie je o strácaní pamäti, ale staroba je o väčšej disciplíne k tým istým schopnostiam, ktoré mám, ktoré som získal počas života, ktoré si treba udržiavať,“ hovorí PaedDr. Mária Čunderlíková. Poruchy pamäti zároveň obmedzujú nielen toho, kto nimi trpí, ale starosti z nich spôsobujú aj rodine a blízkym.

„Mám takých známych, ktorí majú problémy s pamäťou.

Zabúdajú niektoré slová, názvy, mená alebo niektoré súvislosti. Najmä s tou novšou pamäťou majú problémy. Staršia pamäť funguje,“ vraví dôchodkyňa Mária Pukanová. „Postupne s vekom to príde, u niekoho skôr, u niekoho neskôr a nie som nadšený, ako som na tom ja,“ hovorí ďalší zo seniorov Ján Benkovič. Starosti s pamäťou priznáva aj Katarína Lešková: „Už veľa zabúdam, hlavne mená. Ostatné ešte ako tak, ale musím rozmýšľať. Alebo niekedy, keď si idem niečo zobrať, tak rozmýšľam čo, a potom zistím, čo to je, kde to je.“ So skúsenosťami sa zveruje aj Anna Malovcová: „Moja kamarátka asi rok trpí na Alzheimerovu chorobu, tak som veľmi zvedavá, ako sa to začína, aké sú možnosti predchádzania tejto chorobe.“

Žije sa ľahšie

Podľa Márie Čunderlíkovej treba rozlišovať typy tréningov pamäti podľa toho, v akom stave sa pamäť nachádza. „Tréningy pamäti sú v takých dvoch blokoch. Prvý blok je o tom, ako si udržiavať schopnosť zapamätávania si, respektíve vstepovania si nových informácií, čiže schopnosť učiť sa nové veci, ako je napríklad zapamätať si nové mená. Na to počas tréningu pamäti dostanú istý manuál. A potom je tréning pamäti alebo kognitívny tréning už pre ľudí, ktorí majú od lekára diagnostikovanú nejakú poruchu pamäti, a s tými sa pracuje už trochu iným spôsobom,“ vysvetľuje z liečebnej praxe Mária Čunderlíková. Pridáva aj zopár tipov, ako si pamäť udržiavať v kondícii. Jedným z nich je lúštenie krížoviek. „Kto už veľmi dobre ovláda krížovky a je to pre neho skôr stereotypná záležitosť, tomu by

Liečebná pedagogička Mária Čunderlíková z Centra Memory.

som odporučila začať od jednoduchých sudoku, pretože pri tom sa musí viac rozmýšľať,“ dopĺňa Mária Čunderlíková.

„Ja si myslím, že som na tom zatiaľ dobre, ale veľa aj pre to robím. Veľa lúštim krížovky, veľa čítam, veľa komunikujem. Nezapíriem sa do bytu, takže si myslím, že aj to spôsobuje, že mi pamäť slúži celkom dobre,“ hovorí Mária Pukanová. Ján Benkovič zasa priznáva, že taký aktívny nie je: „Veľa toho nerobím, potrebujem práve takýto impulz, keď nám tu poradia, akým spôsobom na to.“ Dôchodkyňa Katarína Lešková zasa vraví, že krížovky neobľubuje, ale skôr číta. Veľmi dobrú záľubu na cvičenie pamäti má Anna Švircová: „Osemsmernky, to je moje. To vždy a všade. A veľa čítam.“ Aktívna je aj Anna Malovcová, ktorá chodila na univerzitu tretieho veku, aby si zdokonalila pamäť. Takisto číta a lúšti krížovky. Zatiaľ sa na poruchy pamäti nestážuje.

Samota a izolácia

Liečebná pedagogička zdôrazňuje aj potrebu spoločenských kontaktov, ktoré sú pre udržiavanie pamäti v kondícii veľmi dôležité. Podľa nej samota a izolácia od druhých pôsobia negatívne na pamäťové funkcie mozgu. „Treba chodiť medzi ostatnými ľuďmi, pretože aj rozprávanie, schopnosť rozprávať sa, udržiavať rozhovor je istým spôsobom tréningom pamäti,“ vysvetľuje Mária Čunderlíková. Dodáva, že sa netreba vzdávať ani svojich záľub: „Je veľmi dôležité neopúšťať svoje záujmy, ktoré človek mal počas produk-

tívneho veku. Treba chodiť na výstavy, koncerty, naši seniori žijú v Bratislave, takže tu je tých možností dosť. Tréning pamäti je tréning ľavej mozgovej hemisféry, koncerty a pekné zážitky sú zasa udržiavaním schopnosti pravej hemisféry. Osamelosť, nemať sa s kým porozprávať spôsobujú problémy s pamäťou.“

Miroslava ŠTROSOVÁ
Foto: autorka

Príznamy problémov s pamäťou

- Pýtanie sa na to isté.
- Zábudlivosť a problémy s krátkodobou pamäťou, človek si nevie spomenúť na to, čo bolo včera.
- Zabúdanie na sviatky, dohovorené stretnutia, dezorientácia v čase a priestore.
- Skleslejšia a plačlivejšia nálada.
- Problémy s počítaním, používaním peňazí.
- Strata záujmu o obľúbené aktivity.
- Podráždenosť, podozrievavosť, viera v nereálne veci.
- Problémy pri vyjadrovaní, pomenovaní vecí, ľudí, hľadání vhodných slov.
- Potreba pomoci pri jedení, obliekaní, hygiene.
- Potreba robiť si záznamy na pripomenutie vecí ako domáce práce, nákupy, užívanie liekov.
- Strácanie vecí.

Zdroj: www.alzheimer.sk

Ako sa starať o pamäť si prišli vypočuť ružinovskí seniori.

MESTO JE ŽIVÝ ORGANIZMUS – K

Občania vnímajú okolie zodpovedne a chcú si ho chrániť a zvelaďovať

Podtatranská príroda v okolí Hýb formovala jeho detstvo (narodený 22. 1. 1940) a rôzne podnety z rodného kraja sú dodnes neodmysliteľnými prvkami jeho literárnej tvorby. Vysokoškolské štúdium absolvoval na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, kde ostal žiť a pracovať. Debutoval knihou *Popoludnie na terase* (1963), odvtedy mu vyšlo množstvo kníh poviedok, noviel a románov. Napísal aj divadelné hry, knihu pre deti, publicistické texty a úspešné filmové scenáre. Jeho najnovšou knihou je *Samochod srdca*.

Peter Jaroš.

Nedávno vám vyšla nová kniha, v poradí už tridsiata. Je až neuveriteľné, koľko ste toho v literatúre vytvorili, keď berieme do mozaiky vašej umeleckej spisby aj filmové scenáre. Máte po troch desiatkach knižných titulov chuť bilancovať, alebo vás viac zamestnáva práca na nových textoch?

Spisovateľ v podstate bilancuje vždy pri začatí nového diela. Musí si zoradiť námety, vnemy, podnety, zážitky, príbehy – je to súčasť tvorby. Treba všetko poupraviť a vytriediť, niečo vyhodíť, potom všetko zmysluplne zoradiť a začať písať. Rád pracujem na nových veciach, prináša mi to veľa potešenia... Preto aj keď bilancujem, tak vlastne pracujem. Zabávam sa práve dokončovaním akéhosi denníkového románu, v ktorom by som chcel spracovať svoje denné zápisy a poznámky. Mienim spracovať viaceré udalosti od šesťdesiatych rokov až po roky deväťdesiate. Okrem toho, s Andrejom Ferkom spolupracu-

jem na filmovom scenári s názvom *Najsmutnejší príbeh lásky* a s Jozefom Slovákem spolupracujem na veselohre z vysokej politiky s názvom *Ja by som tiež potreboval...*

Máte živý kontakt so svojimi čitateľmi? Aké je dnes postavenie slovenského literáta v našej spoločnosti?

Áno, rád sa s čitateľmi stretávam, hoci v poslednom čase je to zriedkavejšie... A pokiaľ ide o postavenie slovenského literáta v našej spoločnosti dnes, v porovnaní s minulosťou, veľmi sa nezmenilo v tom, že z písania literatúry sa na Slovensku vyžijí nedá, okrem zopár výnimiek... Slovenský spisovateľ obyčajne pracuje v nejakom občianskom povolaní a vo voľných chvíľach, cez soboty a nedele či počas sviatkov spíše svoje texty. Čo sa však zmenilo podstatne, je to, že dnes v protiklade s minulosťou, našťastie, už nie je cenzúra. Okrem toho tu pribudlo neúrekom vydavateľstiev, lebo v porovnaní so štyrmi či piatimi

v minulosti je ich dnes tuším asi štyristo...

Vážime si ako spoločnosť primerane svoje kultúrne hodnoty a tradície, alebo sa pomaly rozplývame v beztvárnom kotle konzumnej gulášovej polievky?

Aj si vážime, aj sa rozplývame... Kto ako, či ktorí ako... Treba určiť priority, to sme už vari aj urobili. Musíme však tie naše priority potom aj dodržiavať a snažiť sa ich naplňovať. A čo je veľmi dôležité, treba na zachovanie kultúrnych hodnôt a tradícií vyčleniť dostatočné finančné zdroje. Paradoxné však je, že doteraz ani jeden náš minister kultúry od nežnej revolúcie nemal dostatok finančných prostriedkov, aby mohol aspoň primerane, keď už nie úplne pokryť mnohoraké a všestranné potreby kultúry. Povieť to jednoduchošie – všetky doterajšie slovenské štátne rozpočty boli ku kultúre skúpe, hoci by mohli a mali byť oveľa štedrejšie. Ak budem parafrázovať voľakedajšiu Klausovu vetu, izby sú už vybielené a vymaľované, nábytok možno z balkóna sťahovať do nich... Máme svoj vlastný dom, otázka je, čím ho naplníme.

Vy ste nielen vo svojich dielach *Tisícročná včela* (knižne 1979, scenár 1983) či *Pacho – hybský zbojník* (scenár 1975) ponúkli slovenskej verejnosti pohľad na našu minulosť a tradície v románovej i filmovej podobe. Nechýbal v nich láskavý humor, ale i sebaironia. V záverečnej sekvencii filmu o Pachovi sú slová: „A ten bič! Ako pekne plieska!“ Akoby sme si ani nevedeli predstaviť svoju existenciu bez plieskajúceho biča nad hlavou... Alebo sme sa vari chystali zaplieskať tým bičom tak, aby aj nás bolo konečne počuť až kamsi do sveta?

Myslím si, že bez toho plieskajúceho biča nad hlavou sa pokojne zaobídeme. Svet bude o nás nielen počuť, ale aj hovoriť najskôr vtedy, keď sa budeme prezentovať kvalitnými vedeckými výsledkami, knihami, filmami, hudbou, výtvarnou kultúrou, operou, činohrou, baletom či športom... Kultúra totiž dokáže najlepšie preraziť cestičky do sveta

aj ostatným našim hodnotným veciam, ktorých nemáme málo.

Vieme sa už pozerieť na svoju minulosť bez pocitu bolesti či zbytočného páťosu, alebo k tomu ešte len musíme dospieť? Môže k tomu prispieť aj literatúra?

Bolesti či zbytočného páťosu pri pohľade na vlastnú minulosť sa postupne zbavujeme, aj keď politikárčenie dokáže z neho ešte všeličo vyťažiť... K tomu, aby sme boli hrdý a príjemne sebavedomý národ, nám môže pomáhať aj literatúra, ale predovšetkým kvalitné práce našich historikov, v ktorých budú pravdivo zhodnotený zápory aj klady nášho historického vývoja. Bez zatajovania, skresľovania či zveličovania. A takéto vedomie o nás, o sebe, by sa malo čo najskôr dostať aj do školských učebníc.

Po dlhej neplodnej prestávke sa zrejme konečne blýska na lepšie časy slovenskému filmu. Ako vnímate tie stratené roky našej kinematografie po zániku ateliérov na Kolibe?

Ako zjavnú a veľkú škodu, lebo zbytočne premrháný čas sa už nikdy nevráti. Potešením je pre mňa skutočnosť, že po niekoľkých rokoch útlmu sa naša kinematografia opäť nádejne pozviechala a za posledné dva-tri roky vzniklo niekoľko kvalitných celovečerných filmov, ale hlavne viacero vynikajúcich dokumentárnych filmov, ktoré výrazne oslovili aj zahraničné filmové a televízne publikum. Ceny, ktoré nové dokumentárne filmy dostávajú na festivaloch po celom svete, sú už len príjemným a zasluženým bonusom.

Od filmu ste nikdy neodišli, ste spolupracovníkom istej úspešnej produkčnej spoločnosti. Dokáže sa slovenský film v budúcnosti presadiť v širšom nadnárodnom kontexte podobne, ako to bolo s *Tisícročnou včelou*, keď získala cenu na festivale v Benátkach?

Samozrejme, že sa dokáže presadiť, lebo už sa to aj deje. Nové slovenské filmy sa zviditeľňujú celkom dobre. Ide o to, aby to vydržalo čo najdlhšie... Jedna vec je divácka úspešnosť filmu, druhou stránkou je prípadné

ocenenie na nejakom festivale. Ideálne je, keď film prijímú diváci i kritika, dielo sa tak môže stať nadčasovým a žiť svojím životom aj po mnohých rokoch. Slovenská kinematografia má z minulosti dosť takých filmov a som rád, že diváci o nich vedia nielen u nás, ale aj v zahraničí.

Boli ste pri prvotnej myšlienke nakrútiť hraný celovečerný film o Alžbete Bátorovej. Projekt dlho driemal, potom ste vydali na túto tému svoju knižku Lady Dracula. Film Bathory z dielne vášho priateľa a režiséra Tisícročnej včely Juraja Jakubiska sa napokon po rokoch priprav dostal do kín. Boli by ste ako scenárista uchopili tému podobne, alebo ste mali na veci iný pohľad?

Pred rokmi sme spolu s Jurajom Jakubiskom a s mojím najstarším synom Martinom Jarošom, ktorý v tom čase skončil FAMU, napísali o Alžbete Bátorovej filmový scenár pracovne nazvaný Lady Dracula alias Báthory story (1995 – pozn. red.), v ktorom bolo veľa funkčných a zaujímavých nápadov ako jeho ozvláštnenie, ale v podstate sme sa pridŕžali známych historických faktov. Neskôr sa Jakubisko zoznámil s názorom istej maďarskej historičky, ktorá tvrdila, že všetky obvinenia Bátorovej boli účelové a zinscenované, lebo palatín Thurzo sa chcel zmocniť jej obrovského majetku. Ona sama vraj bola viac-menej nevinná, vraj bola liečiteľkou a slovenským devám pomáhala, a nie ich vraždila... To vraj vykonávali Thurzovi ľudia a robili to tak šikovne, že vina vždy akoby padala na Bátorovú. Juraj Jakubisko uveril tomuto názoru a aplikoval ho aj v novom scenári a samozrejme aj vo filme...

Filmoví diváci sú širokou skupinou recipientov a každý film má u nás svoju mediálnu podporu, takže sa o ňom už dopredu vie. Ako však možno dostať medzi ľudí aj pôvodnú slovenskú literatúru v širšom meradle?

Jedine jej vlastnou kvalitou. V tomto prípade si však treba uvedomiť, že naša slovenská poézia, ale ani beletria, až na niektoré výnimky, sa na Slovensku nikdy nečítala masovo. Podobný jav je však aktuálny vo všetkých kultúrach menej početných národov, a teda aj v ich literatúre. Verím však, že dobrá kniha si cestu k čitateľovi nájde, ten čitateľ sa však o nej musí nejako dozvedieť...

Môže byť umelecká tvorba účinným zrkadlom spoločnosti aj v dnešnej zrýchlenej dobe, alebo je to už len činnosť, ktorá je čisto

Peter Jaroš so svojimi najbližšími.

sebarealizáciou autora, ktorý sa tak prezentuje a snaží sa užiť?

Umelecká tvorba je predovšetkým, ak chcete, sebarealizáciou autora, no zároveň je aj zrkadlom spoločnosti, v ktorej ten autor žije. Pokiaľ teda nežije celkom sám na opustenom ostrove – mohol by sa tam síce tiež umelecky realizovať, podnety by mu zrejme nechýbali, lebo tie vychádzajú z vnútorného sveta tvorcu ovplyvneného vonkajším prostredím, ale komu by potom svoju tvorbu prezentoval?...

Máte v autorskej oblasti nejaký zatiaľ nenaplnený plán, ktorý by ste veľmi rád realizovali?

Každý, kto nerezignoval na svoju autorskú tvorbu, má iste aj nejaké nové zámery. Mám ešte viaceré tvorivé plány a aj predstavu, ako ich realizovať, hoci už teraz plánujem opatrnejšie... Už som spomenul, na čom práve pracujem. To sú veci, ktoré už majú svoju podobu a uzrú svetlo sveta. A čo by som rád realizoval niekedy v budúcnosti, to dopredu radšej neprehrádzam, musí to vyzrieť v tvorivom procese. Mám šťastie, že môžem robiť to, čo ma baví a to by som doprial každému, lebo práve to je výrazom ničím nenahraditeľnej osobnej slobody.

Boli ste istý čas aj poslancom slovenského parlamentu. Dalo vám to obdobie aj nejaké podnety pre vašu tvorbu, alebo vás to pripravilo o vzácne chvíle potrebné na písanie?

V parlamente som sa veľa dozvedel, veľa som sa aj naučil a s odstupom času môžem povedať, že to nebol stratený čas. Jedno skrátené funkčné obdobie mi však stačilo. Stretol som sa tam s vynikajúcim odborníkmi, s ľuďmi zaujímavými a podnetnými, ale aj s poslancami bez schopnosti sebareflexie...

Spod Tatier ste prišli do Bratislavy študovať. V meste ste sa napokon usadili a udomácnili. Ako vnímate jeho jednotlivé časti a čím vás dokáže zaujať napríklad Ružinov? Sledujete komunálnu politiku?

Bratislavu vnímam ako celok, ako živý organizmus, ktorým je každé jedno mesto. Taký organizmus má svoje lepšie aj horšie obdobia, kvitne i odkvitá, a stále rastie. Organizmus má svoje jednotlivé časti a orgány. V prípade mesta sú to mestské časti a ich orgány, ktoré by mali mať múdru hlavu. Tou hlavou by mal byť magistrát s bystrým mozgom.

Lokálpatriotizmus jednotlivých mestských častí má význam vtedy, keď vedie k zlepšeniu života obyvateľov obce. Chcem veriť, že občania vnímajú svoje blízke okolie zod-

povedne a že si svoje prostredie chcú chrániť aj zveľaďovať. Svoje názory môžu prejavovať v komunálnych voľbách. Ak sa volieb zúčastnia, majú právo kritizovať činnosť či nečinnosť komunálnych politikov. Ak sa vzdajú práva voľby, vzdávajú sa aj práva kritizovať...

Keď som prišiel do Bratislavy, Ružinov bol najvýraznejšie sa rozvíjajúcou časťou mesta. Vznikali nové sídliská s veľkorysými plochami parkov. Dnes sa všade zástavba zhutňuje, čo sa hneď prejavuje v problémoch s dopravou. Ani jedna časť Bratislavy sa tomu nevyhla, no vidí sa mi, že práve Ružinov v porovnaní s inými časťami mesta na tom ešte nie je najhoršie.

Roman KALISKÝ-HRONSKÝ

Foto: archív P. Jaroša

DEDIČSTVO: „Moja mama ma učila od školských lavíc, od prvej triedy, ako mám pred spaním uľaviť svojim očiam. Tréning bol jednoduchý, niekoľkokrátový a pozostával z krúživých pohybov očí doľava, doprava, potom hore, dolu, na boky, z panoramatického pozerania odrazu jedným okom doľava, druhým doprava s pocitom, že sa pozeráš súčasne akoby dozadu, za seba; potom sa treba pozrieť obidvoma očami na koniec nosa... Nakoniec sa treba zahľadieť čo najďalej, až kam oči dovidia... Robím to doteraz.“

APEL: „...Najprv Boh zastaví rozpínanie Vesmíru a nariadi jeho zmenšovanie. Tým pádom sa opačným smerom pohne aj čas. Všetko, čo sa dovtedy stalo a pominulo či zaniklo, sa zopakuje v opačnom poradí. Napríklad všetko, čo žilo a zomrelo, bude putovať od svojej smrti k narodeniu, splodeniu... Aj ľudské dejiny sa odohrajú naopak. Ako keby filmár Boh pustil film Vesmíru opačne, od konca... Nuž a ako si predstavujem život večný? Bude to vari nekonečné opakovanie toho istého vesmírneho príbehu. Keď sa Vesmír zmenší a zmrští, scvrkne do ničoty, ničoho, opäť nastane Veľký tresk, Vesmír sa začne rozpínať a všetko sa zopakuje znova... Večný kolobeh vzniku a zániku. Jeden takýto cyklus pre Boha je možno kratší ako mihnutie oka. A takto sa to bude opakuvať donekonečna. Takže, priatelia, ešte sa tu veľa rás stretne. Dovidenia! (P. S: Musíme len dúfať, že Všemohúci nezastaví tento kolotoč, že nezakáže ďalší Veľký tresk a nespácha samovraždu.)“

Citáty sú z najnovšej knihy Petra Jaroša Samochod srdca (krátené)

I. Sabína a Sebastián sú brat a sestra, ba viac, sú dvojčatá: narodeniny oslavujú v jeden deň v roku. Zvyčajne každé z detí v rodine má nielen svoj dátum menín, ale aj narodenín. No dvojčatá majú narodeninovú oslavu spoločnú. A spoločnú majú aj tortu so sviečkami – je ich presne toľko, koľko rokov práve oslavujú. Zajtra bude oslava ich siedmich narodenín. Sedem rokov Sebastiánových, sedem rokov Sabíniných. Torta bude spoločná, no darčeky budú hádam dva, a nie iba jeden spoločný...

Lubica Suballyová

My deti z Trávnikov

Ale dnes sú dvojčatá u starej mamy. Sú veľké prázdniny, a to je čas, keď sa stretávajú s veľkou sestrou Anetkou. Teda – s nevlastnou sestrou, hoci ona ako prázdninová sestra nepatrí iným deťom, iba dvojčatám. Anetka patrí ešte ockovi – tomu istému ockovi ako dvojčatá, ale mamu má inú ako dvojčatá... Preto je to sestra nevlastná. Mama a otec dvojčiat sú manželia, no ocko mal pred touto rodinou voľakedy ešte inú rodinu – s inou mamou, teda s Anetkinou mamou, keď voľakedy boli manželia... Je to trochu zložitá, ale niekedy sa dospelí stretnú, zosobášia a majú dieťa alebo viac detí a potom sa rozhodnú, že už nebudú rodina na každý deň. Teda že nebudú spolu bývať, ale deti zostávajú deťmi svojej mamy a svojho otca stále, navždy... Hoci spoločné býva-

nie mamy a otca nemusí byť navždy. To sa stalo aj Anetkiným rodičom.

Anetka je nevlastná sestra po väčšinu roka, cez prázdniny je vlastná: vtedy bývajú spolu Sebastián, Sabína a Anetka u starej mamy. A so starými mamami je to ešte zložitejšie: Sabína a Sebastián majú starú mamu – táto, čo je ockovou mamou, sa volá Ľudmilka. Je tiež Anetkinou starou mamou. Lebo aj ocka majú toho istého. A potom má Sabínka a Sebastián babičku – to je tá, čo je mamou ich mamy a volá sa Zuzana.

do záhradky. A babička im pripravila aj hriadky, kde si vždy na jar sadia kvetinky a voňavé bylinky. Každá teta si sadí práve tie, ktoré mala vždy najradšej. A babička im kvietky potom polieva, lebo teda Hermína a Justína sú už staručké a ťažko sa im chodí. Prichádzajú len na jar, na sadenie, a potom len raz či dva razy, keď kvetinky kvitnú. Ale teta Mária, tá má prechádzky rada. Často navštevuje babičku. A hovorí: ešte stále maširujem ako za mlada. A potom sa s babičkou dlho rozprávajú...

Deti teda poznajú najmä tetu Máriu. Zdá sa im trochu smiešna, lebo sa tak čudne oblieka: nosí texasky, a nie ako babenka od babičkiných susedov zástery a sukne. No najmä, teta Mária v lete nosí klobúk a rukavičky! Vždy sa chváli babičke Ľudmilke, že má nové modely, ktoré si celú zimu háčkovala. Klobúky a riedke rukavičky pospieta háčikom z tenkých, akoby pavúčich nití, a k tomu si oblieka texasky a blúzky! Raz darovala taký klobúčik a rukavičky aj Anetke. Veľmi sa čudovala a povedala, že ona už na karnevaly nechodí... Babička sa zarazila a zľakla sa, že sa teta Mária urazí. No ona sa smiala! Deti sa večer v posteli potom chichotali a vymýšľali si strelené príbehy, v ktorých vystupuje teta Mária. Akože je z čudnej, neznámej krajiny Klobučníkov a Rukavičníkov.

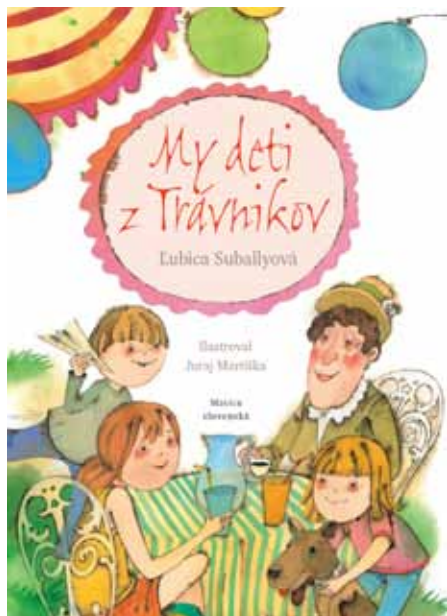
Ale Sabínka a Sebastián majú radi aj babenku od susedov. Tak jej hovoria aj ony. Lebo u nich na dvore majú dvoch psov! A ešte akých psíkov! Veľký, čierny mohutný chlpáč, a tak sa aj volá: Chlpaňa. Je to sučka, ktorú si priviedli z útulku. A ešte majú aj Bundynu. Bundy je staručká asi ako babenka... Je to sučka poľovníckeho bígla. Niekedy sa chodia s nimi pohrať. Lebo ich babička nechce o psíkovi ani počuť – že by ocikával v záhrade hriadky s kvetinkami, a tie ona musí pestovať do krásy a do vône... Veľmi je to deťom ľúto, ale aj ony majú zakázané hrať sa pri hriadkach, aby im lopta nevletela do kvetov a nepomliaždila ich. Našťastie sú kvety len na okraji. Záhrada je lemovaná kvetmi a kríkmi, no v strede je veľký trávnik a celkom v strede rastie veľmi zvláštna breza. Volajú ju parazól: vetvičky ma tvarované nadol, a vyzerá celkom ako slnečník. A v jeho tieni majú deti svoje kráľovstvo, keď prudko páli slnko.

II. Babička býva v Prievoze – v domčeku len kúsok za sídliskom, na ktorom žijú dvojčatá s rodičmi. Je to také príjemné – žijú vo veľkej Bratislave, na sídlisku Trávniky, a predsa majú babičku Ľudmilku nablízku. Prievoz bola stará štvrť za mestom, keď bol ocko ešte celkom malý: samé rodinné domčeky a veľa záhrad. Niekedy deťom hovorí, že v Prievoze boli pekárne, a tam po teplé chlebíky prichádzali ľudia zo široka-daleka. A bolo tam aj niekoľko zmrzlínárov – ujko via zmrzlínári nosili na hlavách malé háčované čiapočky. Bolo to trochu smiešne, že v horúcom lete mali čosi na hlave.

No deti to poznajú len z fotografií. Zmrzlínárom a mnohým iným ľuďom domy zbúrali: postavili tu diaľnice so spleťnými cestnými mostmi. Babičkin domček a niekoľko ďalších zostalo stáť pod jednou vetvou takýchto diaľničných mostov. Vyše polovice babičkiných susedov také šťastie nemalo. Ich domy museli ustúpiť cestným stavbám. Babička za susedmi smúti doteraz. Bývajú síce neďaleko vo veľkých panelákoch, ale niektorí z nich sa na miesta, kde stáli ich domy, už nevracajú. Z veľkého žiaľu.

Ale tri tety – Hermína, Justína a Mária chodievajú k babičke na návštevu, najmä

III. Dnes bude oslava Sabínkiných a Sebastiánových narodenín: oslavovať sa bude poobede v záhrade. Bude tu celá rodina, rodičia, babička s dedom, a prídu možno aj susedia. Predpoludním Sabínka, Sebastián a Anetka vyrábali papierové mašličky, fúkali balóny a potom ich priväzovali na brezový parazól. Babička varila a piekla, dedo napustil detský bazénik. Keď prišli rodičia, ocko ešte pripravoval indiánsku hru Hľadanie pokladov. Už ju hrali dvakrát, a majú odložené aj indiánske členky. Túto hru má Sabínka a Sebastián najradšej. Po celej záhrade, aj v dome, ocko rozmiestni

šípky a na rôznych miestach sa skrývajú líštočky s úlohami, ako: kto ďalej doskočí znožmo, chytanie rybičiek v bazéne, strieľanie z luku a tak, a tiež hlavolamy. Ocko vždy vymyslí nové úlohy! A v skrýšach hľadajú poklady. To je vždy isté: sladkosti a drobné hračky.

Oslava bola úžasná: Na záver indiánskej hry sa k deťom pripojili všetci dospelí. Ocko bol rozhodca, hrali Kimovku: ocko po-

rozkladal rôzne drobné veci na trávnu, prikryl ich obrusom a potom zavolať všetkých: deti, mamičku, babičku, deda, a dokonca prišla aj teta Mária. Posadali si okolo do trávy a ocko zdvihol obrus: minútu sa všetci sústredene pozerali, čo sa pod ním skrývalo. Po chvíľke to všetko zase zakryl a rozdal papieriky a ceruzky: mali nakresliť všetko, čo si zapamätali. Vyhráva ten, kto nakreslí najviac vecí. Babička a deda si to zjednodu-

šili – oni nekreslili, oni zapisovali slovami, čo si zapamätali. Ocko ich vyradil z hodnotenia... Teta Mária však kreslila! A viete, kto vyhral? Sabínka! A Sebastián prehral, mal najmenej... Inokedy sa zlostí, keď prehrá v Čiernom Petrovi alebo v človečku. Ale teraz ani nepočúval, keď ocko vyhlasoval víťaza: Sebastián mal oči len pre Ariho! Lebo teta Mária priniesla malé, jemne chlpaté a okaté zvieratko... Sebastián nakúkal do košíka, v ktorom ho niesla:

„Aha, morčiatko!“ výskal. No Anetka a Sabínka sa smiali:

„To nie je morčiatko, nevidíš, je to psík! Má chvostík a dlhé nožičky!“

Sebastián sa tak tešil, že si posmech dievčat ani nevšímal. Ešte chvíľu hovoril zvieratku morčiatko... Veď je také malé! Až navečer, keď babenkin psy obliehali plot a zaňuchali nového psíka v okolí, nazval Ariho psíkom, akoby sa predtým ani nepomýlil. Anetka hneď povedala, že je to čivava, najmenší zo všetkých psov.

Babenkin bígľ Bundy aj čierna Chlpaňa stále obchádzali okolo plota:

„Strážia si revír,“ povedala mudraňa Anetka.

Babienka zahнала psy do koterca a nasykala im granúl. Potom sa Sebastián dal na kolená, a ktovie prečo, len v ponožkách bežal pokľaciačky k bráničke. Štekal ako psík, veď Ari doteraz nevydal hlásku. Asi sa bojí, a predsa niekto aj tu musí strážiť dom. Sebastián dobehne k bráničke – ktosi prichádza: to babienka priniesla deťom čokoládu, dobre videla, že sa tu oslavuje.

V záhrade sa potom ešte dlho rozprávali. Teta Mária povedala, že cíti, že sa jej už ťažšie mašúruje, niekedy sa jej nechce ísť von tak často, ako chodievala donedávna. Preto si kúpila psíka Ariho, aby mala spoločníka na každodenné prechádzky. A potom ešte hovorila, že sa chystá do kúpeľov, aby sa zase dostala do kondície. No psík sa narodil ešte v máji, bol najvyšší čas, aby si ho vzala domov už teraz. A pýta sa babičky, či by sa o Ariho nepostarala, kým ona bude v kúpeľoch. Veď kvetinky čoskoro uvädnu... Babička dlho neodpovedala. Myslela aj na voňavé bylinky, tie v záhradkách vydržia dlhšie. Mlčanie prerušil Sebastiánov výkrik:

„Ja sa postarám! Ja si vezmem Ariho, kým vy budete preč!“

Potom sa nespomalo pozrel na ocka a mamu: tiež chvíľu nič nehovorili, ale nemali v očiach ten smútok, ako babička.

„Ocko, maminka, prosím, prosím...“

A večer Sebastián dlho nemohol zaspať: stále hovoril, ako sa o psíka postará.

* * * * *

Úryvky z knihy *My deti z Trávníkov*, ktorá práve vyšla vo Vydavateľstve Matice slovenskej. Je to druhá kniha autorky Ľubice Suballyovej z Bratislavy – Trávníkov.

Ilustrácie: Juraj Martiška

AD: Doprava v Ružinove

Zaujal ma článok v poslednom čísle 8-9 Ružinovského echa – Najväčšia kriminalita je na Trnávke. Na Trnávke bývam už od narodenia – Trnávke sa hovorilo „Mexiko“ a nemala dobrú povesť. Preto som ja, a určite aj ostatní obyvatelia Trnávky privítala, že od januára 2009 chodil po Trnávke mestský policajt – „pochôdzkar“. To však netrvalo dlho – azda mesiac – dva. Prečo? Nezvyšila by sa aj týmto spôsobom bezpečnosť a tým aj zníženie kriminality v Trnávke. Tomuto „pochôdzkarovi“ by sa dalo mať dať napríklad nahlásiť, že susedia pravidelne púšťajú psa na ulicu – aby sa „vyvenčil“. Prečo má obcíkať môj plot a kolesá môjho auta? Keď som ich na to upozornila, buď nereagovali, alebo to zobrali s úsmevom.

Ďalší článok Ružinovského Echa hovorí o zjednosmernení ulíc v Trnávke pre zvýšenie parkovacích miest. Je pravda, že ich je veľmi málo. Dodržanie predpisu, že na chodníku má zostať 1,5 metra voľného, často nie je reálne. Úmysel bol možno dobrý, ale bolo by dobre, aby si niekto z poslancov sadol do auta a po Trnávke sa pozvil. Kým sa dostanem domov – či už od Martinského cintorína, alebo z Ivánskej cesty obídem polovicu Trnávky a nezmyselne sa zatažila aj tak preťažená Bulharská ulica, Ivánska cesta, podjazd pri Martinskom cintoríne... Ďalšou vecou sú brzdiace retardéry – spomaľovače. Ničia autá, zvyšuje sa hlučnosť, výfukové plyny... Nebolo by riešením povolenie 40-km rýchlosti? Hoci napriek povolenej 50-km rýchlosti v meste ju mnohí frajeri porušujú a preletia po ulici 90 a vari aj viac. Nechcela by som vidieť, ak z nejakého domu vybehne dieťa, alebo prechádza cez cestu starší človek.

Gabriela KOLLÁROVÁ
Trnávka

REAKCIA:

Rozkazom riaditeľky Mestskej polície (MP) v Bratislave bol od 1. 10. 2009 zriadený obchôdzkar MP aj na lokalitu Trnávka. Zatiaľ ešte bez kancelárie, ktorú stále hľadáme. Je predpoklad, že by sa mohol tento priestor pre neho nájsť v knižnici na Trnávke. V tejto súvislosti komunikujeme aj s miestnym úradom. Bývalý obchôdzkar z Trnávky odišiel zo

služieb MP pre lukratívnejšiu ponuku na zamestnanie.

J. LAHUČKÝ
Mestská polícia v Ružinove

Zjednosmernenie komunikácií v Trnávke sa realizovalo hlavne z dôvodu legalizácie parkovacích miest. Príklad: na úzkej vozovke, ktorá je obojsmerná, parkujú vozidlá na oboch stranách ulice tak, že polovicou vozidla stoja na chodníku. V tomto prípade porušujú Vyhl. č. 9, Zákon č. 8/2009 platný od 1. 2. 2009 o parkovaní na chodníku a hlavne § 23 ods. 1, odstaviť vozidlo smie vodič pri pravom okraji vozovky (v jednosmernej ulici aj pri ľavom okraji vozovky) tak, že ponechá prejazdny dopravný pruh so šírkou 3 metre PRE KAŽDÝ SMER jazdy. V prípade zjednosmernenia – len jeden jazdný pruh, čím zostane v rámci šírkových pomerov ulice legálne možný parkovací pruh šírky 2,0 metra.

Jedna časť obyvateľov Trnávky žiada realizáciu dopravných prahov. Iní to zase nechcú a v prevažnej miere práve bývalí na Trnávke jazdia po komunikáciách nepovolenou rýchlosťou. Vzhľadom na bezpečnosť dopravy dopravné prahy zostanú.

Jozef KOVÁČ
Referát regionálneho
rozvoja, investícií
a životného prostredia

AD: Kapacita
materských škôl

Chcem reagovať na článok z Ružinovského ECHA, hlavne čo sa týka základných ale teraz pre mňa hlavne materských škôl, ich kapacity. Podľa mojich skúseností by mali školy prijímať najmä deti, ktorých rodičia po 1. bývajú v Ružinove, po 2. pracujú v Ružinove a potom až, že majú súrodenca, ktorý navštevuje základnú alebo materskú školu v Ružinove. My tu bývame a pracujeme od roku 1983 a naše dieťa, narodené v roku 2005, nám nechceli umiestniť v materskej škole prakticky pod našimi oknami, pretože prijali deti z iných oblastí, t.j., že tu už mali súrodenca. Takto tu nikdy nebude miesto pre Ružinovčanov. Poznám niekoľko detí, ktorých rodičia tu už nebyvajú alebo nepracujú, ale len pretože tu predtým mali súrodenca, tak ho zobrali bez problémov (a sú tu dokonca aj deti, ktorých rodi-

čia tu v živote nebývali). Takto tu môžete vytvárať viac škôlok, ale nikdy to nestabilizujete. Tak by znel môj návrh, aby sa do škôlok v Ružinove prijali deti podľa kritéria:

1. trvale bytom v Ružinove,
2. pracujúcim v Ružinove.

Veď tieto dve skupiny odvádzajú dane v tomto našom obvode a miestny úrad dotuje tieto školy.

.... a, samozrejme, keď zostane miesto v škole, tak, prosím, aj iné deti. Veď pre občanov, čo sa presťahovali inde, tam tiež sú určité zariadenia a ak nie, vedľa predsa, kam sa odsťahovali.

Lubomír MURÁRIK
Ružinov

REAKCIA:

Mestská časť Ružinov má v zriaďovateľskej kompetencii sedem materských škôl (MŠ) a ďalších 14 elokovaných tried. Samozrejme, dopyt prevyšuje možnosti umiestnenia ružinovských detí v MŠ. Preto sa samospráva rozhodla konať a prijala viaceré opatrenia na rozšírenie kapacity škôl. Ide napríklad o rekonštrukciu nepoužívaných pavilónov, prebratie tzv. bytov pre školníkov a podobne. Tieto opravené priestory budú môcť navštevovať ďalšie deti. Rekonštrukcie sa udiali v dvoch objektoch materskej školy Stálicová. Okrem toho sa tento rok podarila kompletná rekonštrukcia materskej školy na Piesočnej ulici v Trnávke, čím sa pedagogický proces kvalitatívne zlepši. Komunikoval som aj so súkromnými vlastníkami dvoch objektov bývalých materských škôl v Trnávke a na Štrkovci. Je možnosť ich za komerčnú cenu odkúpiť. Bude to teda otázka možnosti financovania kúpy. V roku 2010 počítame s kompletnou rekonštrukciou a revitalizáciou všetkých školských zariadení v MČ Bratislava – Ružinov, teda materských a základných škôl. Je predpoklad, že kapacity sa rozšíria, ale hlavne sa zlepši kvalita vzdelávania a bezpečnosť detí. Rekonštrukcie by sa mali uskutočniť od marca do októbra 2010. Na záver len pripomínam, že základná a prioritná podmienka prijatia dieťaťa do materskej školy je, aby malo trvalý pobyt v Ružinove. Ak teda je výhodou, že v materskej škole je umiestnený starší súrodenec – aj ten musí mať trvalý pobyt v Ružinove.

Ing. Slavomír DROZD
starosta Ružinova

AD: Park v Prievoze

Prezeral som si webovú stránku mestskej časti Ružinov. Už niekoľko rokov bývam na Mierovej ulici. Rád sa vyjadrim k parku na Radničnom námestí. Park nespĺňa svoju funkciu a z roka na rok sa situácia zhoršuje. Nebudem sa vyjadrovať k zásadnejšej rekonštrukcii parku, prípadne obmedzeniu návštevnosti v nočných hodinách alebo zákazu pitia alkoholu alebo používaniu omamných látok v parku. Vyjadrim sa však k podľa mňa k jednoduchému a účinnému opatreniu – odstráneniu lavičiek z parku a tým znepriemneniu pobytu asociálom a bezdomovcom v parku, následnému pravidelnému likvidovaniu prinosených stoličiek a podobne. Nech park spĺňa svoju funkciu ako areál zelene. A zvýši sa bezpečnosť obyvateľov. Hneď pred parkom bola roky zastávka MHD, ktorá obdobne slúžila asociálom. A po jej odstránení sa výrazne zlepšila situácia pri cestovaní MHD. Keď mestská časť nedokáže zásadne zmeniť podmienky v okolí – napríklad obmedzením predaja alkoholu v nočných hodinách, aj takéto jednoduché riešenie môže byť efektívne.

Igor MIKUŠ
Prievoz

REAKCIA:

Ružinovská samospráva o tomto probléme vie. Je zrejme, že v parku sa stretávajú osoby, ktoré nemajú trvalé bydlisko, nezamestnaní a popíjajú v ňom alkoholické nápoje. Mestská polícia v Ružinove pravidelne realizuje výjazdy do parku a osoby, ktoré pijú na verejnosti alkohol odtiaľ vytlačiť, prípadne udelí sankciu na základe zákona. Vo väčšine prípadov je to otázka pár hodín, možno jedného dňa a v parku sú znova. Títo ľudia znepriemňujú život Ružinovčanov. Preto aj váš návrh znie zaujímavo a prekonzultujem ho s odbornými pracovníkmi miestneho úradu. Zámer máme určite spoločný: aby park na Radničnom námestí plnil svoju funkciu oddychu a relaxu pre ľudí.

Ing. Slavomír DROZD
starosta Ružinova

TESCO
expres

Martinčekova

**14. 1.
o 8:00**

Otvárame

na Martinčekovej 2/779

S nami ušetríte | **TESCO**

Časový harmonogram stretnutí poslancov s obyvateľmi Mestskej časti Bratislava – Ružinov v roku 2010

Miestnosť: Miestny úrad Bratislava – Ružinov, Mierová 21, zasadačka B - 2, prízemie, čas: od 15.30 do 16.30 hod. (streda).
Volebný obvod č. 1 : Starý Ružinov, Nivy, Ružová dolina; volebný obvod č. 2 : Trávniky, Pošeň, Prievoz; volebný obvod č. 3 : Štrkovec, Ostredky, Trnávka.

Dátum	Meno poslanca	Dátum	Meno poslanca
Január 13. január 2010 20. január 2010 27. január 2010	Ľudmila Svítková MVDr. Vladimír Morgoš Peter Ščasný	Jún 2. jún 2010 9. jún 2010 16. jún 2010 23. jún 2010 30. jún 2010	Mgr. Viktória Jančošeková Ing. Dušan Hruška PaedDr. Zuzana Kurucová Ing. Ján Junas Ing. Peter Ilčík
Február 3. február 2010 10. február 2010 17. február 2010 24. február 2010	Ing. Pavol Šmilňák Ing. Anna Reinerová Ing. Lucia Virsíková Ing. Peter Turlík	September 8. september 2010 22. september 2010 29. september 2010	RNDr. Štefan Leitmann Ing. Ján Laca Mgr. Ľubica Karellová
Marec 3. marec 2010 10. marec 2010 17. marec 2010 24. marec 2010 31. marec 2010	Ing. Ľudmila Bilá JUDr. Gabriel Almáši Martin Barkol JUDr. Svetlana Gavorová Ing. Darina Franková	Október 6. október 2010 13. október 2010 20. október 2010 27. október 2010	Mgr. Valentín Mikuš Milan Sačurovský Ľudmila Svítková MVDr. Vladimír Morgoš
Apríl 7. apríl 2010 14. apríl 2010 21. apríl 2010 28. apríl 2010	Ing. arch. Ivan Boháč PhDr. Patrik Guldán Ing. Peter Heriban MUDr. Vladimír Ďuračka	November 3. november 2010 10. november 2010 24. november 2010	Peter Ščasný Ing. Pavol Šmilňák Ing. Anna Reinerová
Máj 5. máj 2010 12. máj 2010 19. máj 2010 26. máj 2010	Eva Guldánová Ing. Peter Hrapko JUDr. Miloslav Hrádek Danka Hevierová	December 1. december 2010 8. december 2010 15. december 2010	Ing. Lucia Virsíková Ing. Peter Turlík Ing. Ľudmila Bilá

MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA – RUŽINOV**Všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Bratislava – Ružinov č. 8/2009 z 24. novembra 2009, ktorým sa určujú protihlukové pravidlá pri stavebných, rekonštrukčných a udržiavacích prácach alebo činnostiach**

Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava – Ružinov podľa § 4 ods. 3 písm. n) a § 6 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a § 15 ods. 2 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 377/1990 o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení zákona č. 535/2008 Z. z. ustanovuje:

**§ 1
Základné ustanovenia**

(1) Účelom tohto všeobecne záväzného nariadenia (ďalej len nariadenie) je určiť protihlukové pravidlá pri stavebných, rekonštrukčných a udržiavacích prácach alebo činnostiach (ďalej len pravidlá), a tým zabezpečiť primeranú ochranu obyvateľov mestskej časti Bratislava – Ružinov proti vzniku neprimeraného alebo nadmerného hluku, pretože hlukom je podľa osobitných predpisov každý rušivý, obťažujúci, nepríjemný, nežiaduci, neprimeraný alebo škodlivý zvuk, ktorý individuálne obťažuje človeka, najmä v dňoch pracovného pokoja alebo vo večerných a nočných hodinách. ¹⁾

(2) Vymedzenie základných pojmov na účely tohto nariadenia:

a) zdrojom hluku vo vonkajšom prostredí je:

1. hluk z dopravy na pozemných komunikáciách a vodných plochách vrátane miestnej hromadnej dopravy,
2. hluk z koľajovej dopravy,
3. hluk z leteckej dopravy a hluk v okolí letísk,
4. hluk z iných zdrojov, to znamená hluk zo stacionárnych zdrojov, hluk z priemyselnej, stavebnej a výrobnjej činnosti a hluk z mimopracovných aktivít človeka, ²⁾

b) vonkajším prostredím je:

1. priestor mimo budov, v ktorom sa zdržiavajú ľudia z oddychových, rekreačných, liečebných alebo iných ako pracovných dôvodov,
2. priestor pred obvodovými stenami bytových budov, škôl, nemocníc a iných budov vyžadujúcich tiché prostredie,

c) zdrojom hluku vo vnútornom prostredí je:

1. hluk z technických zariadení budov a iných inštalácií v budove,
2. hluk z aktivít človeka v budove,

d) vnútorným prostredím budov pri posudzovaní prípustných hodnôt hluku a infrazvuku je chránený vnútorný priestor budov, v ktorom sa zdržiavajú ľudia trvalo alebo opakovane dlhodobo, najmä obytné miestnosti v budovách na bývanie, v domovoch dôchodcov a ubytovniach, izby pacientov alebo miestnosti s aktivitami vyžadujúcimi tiché prostredie alebo dorozumievanie rečou, napríklad učebne, knižnice, študovne alebo čakárne,

e) stavebnými, rekonštrukčnými a udržiavacími prácami sú činnosti, ktorými sa uskutočňuje stavba zo stavebných výrobkov. Stavebnými prácami sú aj montážne práce. ³⁾

§ 2

Pravidlá pre práce a činnosti vykonávané vo vonkajšom prostredí

(1) Stavebné, rekonštrukčné a udržiavacie práce alebo činnosti vo vonkajšom prostredí možno vykonávať iba:

- a) v pracovných dňoch od 7.00 hodiny do 18.00 hodiny,
- b) v sobotu od 8.00 hodiny do 17.00 hodiny.

(2) V iných hodinách, v nedeľu a v štátny sviatok je zakázané vykonávať takéto práce alebo činnosti.

(3) Rozkopávkové práce vykonávať v pracovných dňoch od 8.00 hodiny do 18.00 hodiny. V sobotu, nedeľu a v štátny sviatok rozkopávkové práce nerealizovať.

(4) Nepretržité betonárske práce alebo činnosti, napríklad na základových doskách stavieb veľkého rozsahu, kde nie je z technologického hľadiska možné použiť iný spôsob zakladania stavby, pri eliminovaní nepriaznivých vplyvov a po oboznámení obyvateľov v okolitých, bezprostredne dotknutých obytných budovách, a po podaní predchádzajúceho oznámenia investorom stavby mestskej polícii hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, možno vykonávať takéto práce alebo činnosti, ale len od pondelka 8.00 hodiny do soboty 13.00 hodiny, najviac však maximálne počas 2 nocí v jednom týždni za sebou.

(5) Rozkopávkové práce, opravy a rekonštrukcie miestnych komunikácií III. a IV. triedy možno vykonávať nepretržite, ale len od 15. marca do 15. novembra a po predchádzajúcom oboznámení obyvateľov v okolitých, bezprostredne dotknutých obytných budovách, najviac však 1 týždeň v bežnom mesiaci. Vykonávanie rozkopávok nie je v zimnom období povolené. Zimným obdobím pre účely tohto nariadenia sa

rozumie obdobie od 15. novembra do 15. marca nasledujúceho roka. ⁴⁾

(6) Vykonávať údržbu zelene motorovými a elektrickými mechanizmami v iných hodinách alebo v dňoch pracovného pokoja je zakázané.

(7) Odstraňovanie havarijných situácií rieši osobitné nariadenie. ⁵⁾

§ 3

Pravidlá pre práce a činnosti vykonávané vo vnútornom prostredí

(1) Stavebné, rekonštrukčné a udržiavacie práce alebo činnosti vo vnútornom prostredí obytných budov možno vykonávať iba:

- a) v pracovných dňoch od 8.00 hodiny do 18.00 hodiny,
- b) v sobotu od 8.00 hodiny do 15.00 hodiny.

(2) V iných hodinách, v nedeľu a v štátny sviatok je zakázané vykonávať takéto práce a činnosti.

**§ 4
Kontrolná činnosť**

Kontrolnú činnosť nad dodržiavaním tohto nariadenia sú oprávnení vykonávať

- a) mestská polícia hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy,
- b) poverení zamestnanci mestskej časti Bratislava – Ružinov.

**§ 5
Sankcie**

Za porušenie ustanovení tohto nariadenia

a) právnickou osobou alebo fyzickou osobou oprávnenou na podnikanie môže starosta mestskej časti Bratislava – Ružinov uložiť pokutu podľa osobitného predpisu, ⁶⁾

b) fyzickou osobou môže byť uložená pokuta mestskou políciou hlavného mesta Slovenskej republiky v blokovom konaní vo výške určenej podľa osobitného predpisu. ⁷⁾

**§ 6
Účinnosť**

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. januára 2010.

**Ing. Slavomír Drozd, v. r.
starosta**

¹⁾ § 2 písm. c) vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

²⁾ § 2 písm. w) vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z.

³⁾ § 43g ods. 1) zákona Slovenskej národnej rady č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

⁴⁾ Všeobecne záväzné nariadenie hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 12/1996 o vykonávaní rozkopávkových prác na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy.

⁵⁾ § 7 Všeobecne záväzné nariadenie hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 12/1996.

⁶⁾ § 13 ods. 9 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

⁷⁾ § 48 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Od nového roka inovovaná spotrebiteľská poradňa

Informovaný Ružinovčan – zdravý a vzdelaný spotrebiteľ

23

SPOTREBITEĽSKÁ PORADŇA

V čase, keď sa začítate do aktuálnej spotrebiteľskej poradne, už budete mať vyriešené darčeky. Spotrebiteľská poradňa je preto k dispozícii pri riešení problémov s nákupmi. Rady a informácie síce patria k menej náročným, pretože sa ľahko zapamätávajú. Spojili sme spotrebiteľskú, zdravotnícku a kultúrnu problematiku, pretože všetky majú jedno spoločné – sú užitočné pre Ružinovčanov, ktorí chcú byť informovaní, a tak sa zaujímajú o svoje spotrebiteľské práva, ako aj svoje zdravie. A k tomu dobre padne aj typ na kultúrne podujatie. S kultúrou súvisia aj odmeny aktívnym spotrebiteľom.

V nadväznosti na mnohé otázky, ktoré sme dostali ku kartám vydávaných niektorými obchodmi a telekomunikačnými operátormi, na ktoré si spotrebiteľia za nákup zbierajú body, sme sa k nim rozhodli podať širšiu informáciu. Karty sú akousi odmenou obchodných prevádzok zákazníkom za vernosť.

Vernostné karty

Podmienky získavania bodov a teda bonusov za jednotlivé nákupy má každý subjekt iné. Spotrebiteľ si ich má možnosť prešľachovať, ak ich majú v písomnej forme. Ak nie, predávajúci podmienky vysvetľujú osobne, ako napr. v lekárnach. V nich ale pred týždňom poslanci zbieranie bodov odmedzili. MZ SR aj Lekárnická komora SR ich dokonca považujú za nezákonné. Vo vernostných programoch sa za stanovený finančný limit zbierajú body, ktoré sa načítavajú do systému jeho poskytovateľov. Podľa nazbieraného počtu bodov sa nakupuje príp. sa dostáva zľava na určený tovar podľa podmienok jednotlivých programov. Registrovanie do systému vernostného zvyčajne nastáva po vyplnení formuláru. Nepožadujú sa zákonom chránené osobné údaje ako je rodné číslo alebo číslo identifikačnej karty. Vybavenie vernostnej karty v žiadnom prípade nezaväzuje spotrebiteľa k pravidelným nákupom, prípadne k nákupom v určitom množstve. Nemá ani žiadnu povinnosť k vypovedaniu karty. Názory na to, či karty pre sú pre spotrebiteľa úsporou, alebo nie sa rôznia. Každý sa preto musí sám zorientovať v podmienkach ponúkaných obchodným subjektom. Naším monitoringom sme zistili, že najlepšie propagovaná je Clubcard Tesco, ktorá je v ponuke od 30. júna 2009. Spotrebiteľia majú k dispozícii bezplatnú telefónnu linku a poštou posielať štvrťročné vyúčtovanie bodov. Je na zvážení každého spotrebiteľa, či vstúpi do vernostných systémov obchodných spoločností a tým prijme ich ponuku na využívanie výhod. Vernostné karty seriálnych spoločností teda nezaväzujú.

Pomáhajú si navzájom

V minulom roku sa so záujmom Ružinovčanov stretla

spotrebiteľská tribúna, na ktorej sa spojila téma ochrany spotrebiteľa so zdravotnou témou, konkrétne s prevenciou kardiovaskulárnych ochorení. Z diskusie vznikol aj slogan, ktorý je v uvedený v podtitulku. Počas tohto roka sme uprednostňovali spotrebiteľské témy, a preto teraz tak trochu splácame dlh z informácií o zdraví. Uvádžame kontakty na občianske združenia, ktoré si založili lekári, odborníci a dobrovoľníci spolu s pacientmi. Dnes informujeme o niektorých a uvádzame aj kontakty na ne.

- Pacienti s malígnym lymfómom sa združujú v OZ Lymfoma - www.lymfom.sk, 0800 500 509 – utorok, štvrtok a piatok od 16.00 do 18.00 h.
- Pacientkam s rakovinou prsníka je oporou OZ Herklub - www.herklub.sk, 0800 800 400 – od 14.00 do 16.00 h.
- Pacienti s diagnózou rakoviny hrubého čreva a konečníka už niekoľko rokov majú oporu v OZ Europacolon, ktoré poskytuje informácie na www.europacolon.sk, www.onkopacient.sk - portál pre pacientov a ich blízkych. Kontakt zasa: e-mail: otazky@onkopacient.sk a telefónna linka: 0800 800 183.

- Pre pacientov a širokú verejnosť o epilepsii poskytuje rady OZ EpiKlub. Na portáli www.epiklub.sk sú špeciálne sekcie s informáciami o liečby, prístupu k chorému, o životnom štýle pacientov, ako aj poradňa lekára – špecialistu. Telefónna linka 0800 800 030 s radami lekára – epileptológa je k dispozícii každý piatok od 13.00 do 16.00 h.
- OZ Liga proti osteoporóze bolo založené v lete tohto roka a v tomto čase si vytvára organizačné jednotky po Slovensku. Prihlasovací formulár nájdete na <http://www.aktivis.sk/kontakt.html>, Infolinka: 0918 357 897, v pracovných dňoch od 8.00 do 18.00 h.

Kúsok šťastia v SND

Z projektu spoločnosti Bayer Schering Pharma po siedmykrát vznikli kresbičky detí, ktorým osud skomplikovalo onkologické ochorenie. Maľovanie a kreslenie sa pacientom páči, a tak do súťaže prišlo 94 obrázkov. Ich originalitu, hru s farbami a rôznymi technikami do 10. januára môžu obdivovať tí, ktorí navštívia v SND balet Luskáčik. Súčasťou výstavy vo foyer na I. poschodí

je aj detský kútik, ktorý firma Bayer darovala SND. Najmladší návštevníci sa v ňom určite došýta zahrajú.

Pre odvážnych

Ako sme oznámili v minulom čísle, vyžrebovali sme spotrebiteľov, ktorí prejavili aktívny prístup k svojim spotrebiteľským právam. Odmenami tým, ktorí sa pustili do kontroly služby poskytovanej správcovskými spoločnosťami sú tričká z filmu Jánošík – Pravdivá história, ktorý bol kultúrnou udalosťou tohto roka. Paralelu s Jánošíkom sme zvolili preto, že on sa stal ľudovým hrdinom za to, že bohatým bral a chudobným dával. Zdá sa, že aktívni a odvážni spotrebiteľia sú hrdinami, pretože svoje práva si neraz musia „vydobýjať“ aj na súdoch. Tričká vyhrali: Ing. V. Farbula z Holíčskej, J. Košťáľová z Kukučínovej, Ing. R. Kraus zo Sklenárovej, P. Král z Herlianskej, Ing. D. Pásztorová z Mojmírovej ulice a K. Tarjanyová z Tokajickej. Mimoriadnu premiu, darčekový kôš s produktmi OD TESCO, vyhrala Ing. Z. Košíková z Haburskej.

Jana MIKLOVIČOVÁ
Fotografia: Agentúra
Garfield, Jánošík (V. Jiráček)
a Uhorkík (I. Martinka)

Jaromír Nohavica si podmanil Ružinov

Bez kampane vypredal všetkých päť bratislavských koncertov

Slovenskí hudobní fanúšikovia si priamo v DK Ružinov vychutnali koncert známeho českého pesničkára Jaromíra Nohavicu. Päťdesiatšesťročný rodák z Ostravy sa okrem Ružinova v rámci svojho krátkeho decembrového turné predstavil aj vo Veľkom Evanjelickom Kostole, vo Filmovom klube Nostalgia, v petržalskom Dome kultúry Zrkadlový háj a v Dome kultúry Dúbravka. Na každom jednom mieste zožal spevák veľký úspech a Bratislavu si doslova podmanil.

Je pomerne vzácné a ojedinelé vidieť Jaromíra Nohavicu naživo, preto bol o všetky jeho vystúpenia v hlavnom meste veľký záujem. Necelé dva týždne tak stačili fenomenálnemu spevákovi na to, aby bez akejkoľvek

tary svoj vyše dvojhodinový koncert. Český spevák zahral svoje najväčšie hity i piesne z posledných albumov. Striedavo hral na gitare, harmonike a v závere sa nadšené publikum dočkalo aj piesne v sprievode klavíra. Fa-

Všetkým prítomným bolo jasné, že reč je o pesničke *Fotbal*. Nohavica tak vtipne spomínal na nedávno skončenú kvalifikáciu majstrovstiev sveta. „*Ten zápas v tom Poľsku, tak to bola drina. A ten úžasný gól. A ten váš výborný komentátor. No musím uznať, že postup ste si zaslúžili. Gratulujem.*“ Týmito slovami rozosmial celú sálu ružinovského kultúrneho domu. A potom teda zahral známu pieseň *Fotbal*, ktorú si z plného hrdla zaspieval takmer každý. Treba ale uznať, že nielen táto pieseň dostala publikum do varu. Podobný úspech zožala aj pieseň *Dokud se zpívá ještě se neumřelo* či hit *Když mě brali za vojáka*.

Úžasný výkon

Asi tak by sa dal charakterizovať koncert Jaromíra Nohavicu. Na vysokej stoličke sedel na pódiu niečo vyše dvoch hodín a bez prestávky spieval piesne zo všetkých svojich albumov. „*Aha, ja som vám asi zabudol povedať, že prestávka nebude, že? No tak dúfam, že ste si všetky potreby urobili predtým, lebo na záchod sa už nedostanete, máte smolu. Keď už som tu, tak ja tak skoro neskončím. Ale keby naozaj niekto veľmi potreboval navštíviť toaletu, tak sa prihláste, povedzte kto ste a odkiaľ ste. A my na vás počkáme, aby ste o nič neprišli.*“ Nielen touto, ale aj mnohými ďalšími vetami rozosmial Jaromír Nohavica svoje publikum.

Celý koncert sa tak niesol v pohodovej a príjemnej atmosfére, ktorá bola často doplnená smiechom fanúšikov. Po poslednej pesničke a odídení z pódia si publikum u Nohavicu vytlieskalo prídavok. Spevák tak svojim fanúšikom ponúkol ešte dve pesničky. Na tú poslednú si spevák prekvapujúco zasadol za klavír.

Koncert Jaromíra Nohavicu naplnil očakávania každého prítomného. Spevák, ktorý na živo spieva tak, akoby sme mali pusťtené jeho CD, odviezol nadpriemerný výkon. Energia a dobrá nálada z neho bola cítiť počas každej jednej pesničky. Gitara, harmonika či klavír, všetky tieto hudobné nástroje počas vystúpenia vystriedal. Zatiaľ čo fanúšikom vyschlo v ústach už len z občasného spievania, Nohavica sa za celé dve hodiny ani len nenapil a na jeho skvelom výkone to nebolo vôbec poznať. Veľké svetové spevácke hviezdy by sa veru od českého pesničkára mali čo priučiť.

Ten, kto nezažil atmosféru koncertu fenomenálneho Jaromíra Nohavicu, môže skutočne ľutovať. Jeden z ďalších jeho nezabudnuteľných koncertov tak iba potvrdil povesť hudobníka, ktorému na vypredanie koncertov stačí skutočne málo – gitara, harmonika, spev a dobré texty.

Katarína KOSTKOVÁ
Foto: internet

Jaromír Nohavica so svojou gitarou.

propagačnej kampane vypredal všetkých päť bratislavských koncertov, ktoré sa uskutočnili od 6. do 11. decembra. Žijúca legenda českého pesničkárstva vystúpila v štvrtkový večer aj v ružinovskom kultúrnom stánku. Pohľad do publika medzi ľuďmi, ktorí si prišli so spevákovi zaspievať, dal za pravdu tým, ktorí už niekoľko rokov tvrdia, že hudba Jaromíra Nohavicu nie je iba pre pamätníkov. Koncertu sa totiž zúčastnili nielen spevákovi rovesníci, ktorí si pamätajú na jeho hudobné začiatky a vystúpenia ešte za minulej éry, ale dokonca aj tí, ktorí hľadám nezažili ešte ani nežnú revolúciu.

Vyše dvoch hodín hudby

Bez meškania a hudobných predskokanov o devätnástej hodine vstúpil Jaromír Nohavica na pódium. „*Dobrý večer, som rád že som tu, že sme tu spolu. Tešil som sa na vás, tešil som sa na Bratislavu. Dúfam, že budete spokojní, budem sa snažiť rozprávať čo najmenej, aby sme stihli čo najviac pesničiek.*“ Po krátkom predstavení a zaželaní príjemného hudobného večera začal v sprievode akustickej gi-

taary si tak počas večera mohli zaspievať hity ako *Ostravo, Přívozká púť, Zatím co se koupeš* a mnohé iné. Publikum rozosmiali hlavne vtipné a originálne texty piesní *Doprdelepráce, Las Vegas, Pane prezidente, Mámo, svaž mi můj ranec* či pieseň *Když jsem tahal kačera*. Jaromír Nohavica v sebe nezaprel aj skvelého a vtipného rozprávača. Medzi jednotlivými pesničkami totiž celý koncert komunikoval s publikom, rozprával krátke historky zo života, ktoré často rozosmiali všetkých prítomných. Celá dvojhodinovka bola bez kamier a fotoaparátov. Jaromír Nohavica je totiž známy tým, že nemá rád fotografovanie počas svojich koncertov. Odôvodňuje to tým, že sa na vystupovanie potrebuje plne sústrediť.

Futbal, futbal

Milovník futbalového klubu Baník Ostrava si asi v strede koncertu nahlas povzdychol a dodal. „*Jaj, nasledujúca pesnička sa mi bude hrať veľmi ťažko. Hlavne tu u vás na Slovensku. Vždy keď ju totiž hrám, tak si spomeniem, ako to tí naši „spackali“ a aké ste to vy mali v tom Poľsku ťažké.*“

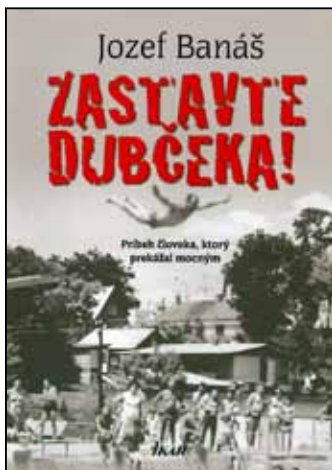

Spevákovi šibalský úsmev.

Príbeh človeka, ktorý prekážal mocným

Jozef Banáš sa pred niekoľkými rokmi programovo oslobodil od všetkých kariérnych záväzkov a nasmeroval svoju budúcnosť k profesionálnemu spisovateľstvu. Po odchode z politických kruhov a diplomatických funkcií vo vlastnom vydavateľstve vydal svoju satirickú knihu *Idioti v politike* (2007) a v roku 2008 mu vyšiel debutový román *Zóna nadšenia*, za ktorý získal ocenenie Kniha roka. Vrávi sa, že nie je umením dosiahnuť prvý úspech, väčším umením je prvotný úspech potvrdiť ďalším, nasledujúcim. Jozef Banáš sa o to pokúša svojím druhým románom *Zastavte Dubčeka* s podtitulom *Príbeh človeka, ktorý prekážal mocným*.

Kým Banášov prvý román *Zóna nadšenia* o okolnostiach invázie v roku 1968 do bývalého Československa bol ilustrovaný osudmi vtedajších mladých ľudí, v novej knihe sa autor zameria na osud osoby, ktorá sa stala aj v širokom medzinárodnom kontex-

te symbolom vzopätia i úpadku socialistickej spoločnosti. Spoločnosti, ktorá sa na našom území aj vďaka Dubčekovi nadýchla a chcela sa aspoň čiastočne vymaniť spod diktátu moskovskej mocenskej kamarily. Tí, čo totalitu zažili, vedia. Tí, čo ju nezažili, sa o to ani nezaujímajú, v horšom

prípade o nej nevedia vôbec nič. A práve to bolo podnetom pre autora, ktorý sa rozhodol (podľa vlastných slov) najmä mladým čitateľom priblížiť vzostup, pád, návrat a smrť osoby, ktorá sa stala symbolom „Pražskej jari“; osoby, ktorá bola živým človekom so všetkými každodennými problémami bežného smrteľníka. Autor sa vyznáva k inšpiračnému zdroju svojho písania aj takto: „Ten, kto bol slušný za starého režimu, je taký aj dnes, a kto bol za starého režimu lump, je ním aj dnes. Ak niekoho nemám rád, sú to majitelia pravdy, ktorých pracovne nazývam oneskorení hrdinovia. To sú tí, a poznáme ich dobre, ktorí vehementne lamentujú, ako za starého režimu trpeli, a pritom mnohokrát je opak pravdou. Nebezpečné však je to, že nikto sa proti týmto oneskoreným hrdinom nepostaví, a keďže mladí nepočujú aj inú pravdu, tak veria týmto samozvaným majiteľom pravdy.“ Nepochybujeme o tom,

že J. Banáš chcel o Dubčekovi napísať pravdu. Na potvrdenie niektorých faktov zo života hlavnej postavy si prizval aj všetkých troch Dubčekových synov, ktorí rukopis odobrili. Autor sa radil aj s viacerými Dubčekovými spolupracovníkmi, spomeňme napríklad Ivana Laluhu. Inou vecou je, že J. Banáš opisuje aj dejinné udalosti zo zákulisia, pri ktorých nikto okrem Dubčeka nebol, a tu sa dostáva k slovu istá miera fabulácie a zrejme aj fikcie, čo už ide na vrub autorskej licencie. Takýto postup použil J. Banáš aj v predchádzajúcom románe. Preto by som neoznačoval subžáner, s ktorým Banáš prichádza, za dokumentárny román, ale skôr za román s prvkami historickej publicistiky založenej na subjektívnom postoji a výklade autora. Mimochodom, v zozname použitej literatúry figuruje v knihe aj jeden článok šéfredaktora Ružinovského Echa.

(rkh)

1989 – rok, ktorý zmenil Európu

Pod týmto názvom vydala Európska komisia dokumentárny DVD (digitálny videodisk) pod editorstvom Generálneho riaditeľstva pre spravodlivosť, slobodu a bezpečnosť (tušili ste, že existuje aj taký úrad?). Interaktívny disk obsahuje krátke filmy o zmenách, ktoré nastali v jednotlivých štátoch bývalého Východného bloku v roku 1989. Pravda, sú tu iba dokumenty o štátoch, ktoré sa odvtedy stali členmi Európskej únie. Je tu aj kapitola o Slovensku, lenže nie v slovenskom jazyku, ale v češtine. Nepochybujeme o tom, že eurobyrokrati si všimli, že Slovensko má svoj úradný aj štátny jazyk slovenčinu. Možno chceli len trochu ušetriť, veď je kríza

a náklady na takýto disk sú iste nemalé... (Najmä keď ho rozdávať zadarmo.)

„Keď sa pozerám späť, nezisťujem, že v roku 1989 by v mojom živote nastal nejaký zásadný prelom,“ povedal v roku 2000 vtedajší poslanec NR SR, dnes predseda vlády Róbert Fico. Keby sa pozrel späť dnes, možno by zistil, že ak by nebol v roku 1989 prevrat, dnes by nebol predsedom vlády... Alebo by bol? Zmenu pomerov si určite všimli všetci tí, ktorí po prevrate zbohatli, ale ešte viac si ju všimli tí, ktorí sa dostali na hranicu biedy. A je ich dosť. O tom však séria dokumentárnych zosťrihov na disku nehovorí. Ukazuje divákovi euforické chvíle, kedy si väčšina oby-

vateľstva vtedy totalitných krajín myslela, že prevrat prinesie každému slobodu, rovnosť šancí, od-

búra byrokraciu, umožní ľuďom slušne žiť a pracovať. O zločinnej privatizácii, náraste korupcie i byrokracie, o mafiách a strielaní na uliciach sa vtedy nikomu nesnívalo ani v najhorších snoch. Ľuďom na námestiach tiež nikto nepovedal, že nastáva chvíľa, keď sa budú musieť postarať sami o seba. Ale asi nikto tiež netušil, že budeme mať vlastný štát a čo z neho urobíme, bude už záležať (najmä) na nás... DVD je celkom dobrou pripomienkou udalostí, ktoré zmenili životy miliónom ľudí. Každý si však pri ňom spomenie zrejme na niečo iné, dané jeho vlastnými osobnými skúsenosťami. Veď o tom je napokon každé spomínanie.

(rkh)

Poznámka

Kultúra v našom komunálnom prostredí

Výraz „komunálna kultúra“ by mohol niekomu zníť trochu dehonestujúco, akoby označoval niečo menej hodnotné, čo sa tvorí a predstavuje mimo hlavného prúdu. Je to však hlúposť, pretože ak občania začali chápať, že komunálna politika je rovnako dôležitá, ak nie dôležitejšia ako tá parlamentná, takisto pochopia aj to, že kultúra v ich najbližšom komunálnom okolí je rovnako dôležitá, ako tá, ktorá sa prezentuje v ustanovizniach, akými sú národné divadlo, národná galéria, či filharmónia. Kultúra v komunálnom prostredí sa dá označovať, ak chcete, aj výrazom komunitná kultúra, pretože jej tvorcami sú spravidla príslušníci istej komunity, spojení práve prostredím, z ktorého vychádzajú.

Ružinov so svojimi vyše sedemdesiatistisíc obyvateľmi má veľkosť podobnú niektorým slovenským krajským mestám. Pri tomto počte obyvateľov a rozlohe si táto

mestská časť Bratislavy rozhodne musí budovať svoju vlastnú kultúrnu vybavenosť a nespoliehať sa iba na dedičstvo z minulosti. Ako centrálné zariadenie nám slúži Dom kultúry Cultus, do ktorého sa okrem iných aktivít konečne dostali aj divadelné predstavenia, čo je v tunajšej miestnej kultúre nepochybne najväčším prínosom za posledné obdobie. Tradičné podujatia v areáli štrkoveckého jazera (Na vlnách fantázie, letné koncerty) sú každoročným spestrením kultúrnych aktivít, no ich periodicita je dosť riedka. Ale vďaka aj za to...

Nepochybne! Najviditeľnejším prínosom do každodennej kultúry verejného životného priestoru má byť kultivácia prostredia architektúrou – renovácia starších objektov, aj výstavba nových komplexov. Ako je na tom Ružinov v tejto sfére verejnej kultúry v súčasnosti a ako na tom bude

v budúcnosti? Pri pohľade na prázdnu jamu na mieste bývalého obchodného domu nie je veľa dôvodov na optimizmus... Najprínosnejšími objektmi z hľadiska architektúry na území Ružinova sú za posledné (už dosť dlhé) roky dva katolícke chrámy (na Tomášikovej respektíve Záhradníckej ulici). Škoda, že sa k nim dosiaľ nepridal stále nedokončený pravoslávny chrám. Podobne ako vieru, aj kultúru si každý človek nesie sám v sebe, ale potrebuje priestor, kde by ju mohol uplatňovať a rozvíjať. Preto je namieste otázka, ako chce MČ Ružinov ďalej pokračovať v rozvíjaní doterajších kultúrnych aktivít. Naplánovať sa dá všeličo, no bude už v blízkej budúcnosti aj dosť síl a prostriedkov na naplnenie nových predsavzatí v oblasti miestnej kultúry? Uvidíme...

(rkh)

Storaký svet Milana Stana

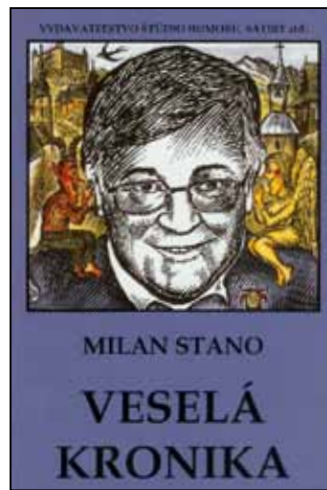
Pravidelný prispievateľ nášho mesačníka Ružinovské ECHO napísal knihu

Svoju dušu upísal humoru. Takmer doslova. Spočiatku kreslil iba karikatúry, postupne sa k nim pridávali humoristické texty, mnohé úvody či doslovy ku knihám, rozhlasové zábavné relácie, až ho ten profesionálny humor dohnal k nápadu, že si založí vlastné vydavateľstvo. Pomenoval ho Štúdio humoru, satiry atď. a logom tohto vydavateľstva sa stal rozosmiaty šašo s nápisom Vždy s úsmevom.

Zo všetkých kútov Slovenska, ale aj bývalého Československa, mu začalo prichádzať množstvo vtipov a úsmevných príbehov, ktoré zužitkováva už takmer dvadsať rokov v humoristicko-satirickom časopise Kocúrkovo. Keďže Slovensko a Slovákovi vidí ako niekdajších „kocúrkovčanov“ zo známeho satirického románu Jána Chalupku, a pravdupovediac, nijako sa svojimi vlastnosťami ani správaním od týchto našich predkov spred 19. storočia neodlišujeme, námetov je požehnané.

Popritom sa nepretržite venuje maľovaniu obrazov, kresleníu grafických diel či ilustrácií ku knihám, ktoré rediguje, aj vydáva. „Stále píšem a uverejňujem to, čo napísali iní“ – pravdepodobne si povedal jedného dňa, nahneval sa svojím veselým spôsobom a.... pustil sa do písania vlastných spomienok. A veruže ich bolo neúrekom. Mal čo robiť, aby z nich s ťažkým srdcom vyhodil tie menej dôležité. Ale, kto môže s istotou posúdiť, čo je dôležité, a čo nie? Veď mnohokrát keby nebolo malých vecí, drobných krôčikov, bezvýznamnejších úkonov, nedospel by človek k veciam väčším. Keďže je Milan Stano nielen usilovný, ale povahou aj veselý, svoju autobiogra-

fickú knižku s úplnou prirodzenosťou nazval Veselá kronika. Významný spisovateľ Ladislav Ťažký v úvode spomenul, že v tejto knihe sa Milan Stano predstaví vo všetkých svojich tvorivých podobách. A je to tak. Spomína v nej na svoje príjemné detstvo, ktoré prežil s mladšou sestrou i rodičmi. Vďačí im za to, že mali pochopenie pre jeho detské maľovanie – vďaka tomu sa mohol neskôr vybrať za svojimi kresliarskymi snami. Podporovali v ňom lásku k slovenskej krajine a túto vzácnosť si uchováva v duši doteraz. Maľuje pôvabnú prírodu Slovenska, i jej obyvateľov, zvyčajne pri mnohorakých robotách. Takmer ako český Lada, aj on vytvoril cyklus drevorezov aj olejomalieb, v ktorých zachytáva celoročné práce či už vrúbľovanie stromov, sadenie poľnohospodárskych plodín, okopávanie zemiakov, zber úrody, lisovanie hrozna, strúhanie kapusty až po zabíjačky. Za svoje mimoriadne aktívne a tvorivé štyridsaťročné pôsobenie, spestrené okrem maľovania množstvom krajinárskych motívov v plenéri čiže exteriéri rodnej Kálnice i ďalších dedín či mestečiek Slovenska, navštívil s paletou aj krajiny Ďalekého východu: Vietnam, Kóreu, Japonsko i Čínu, ale aj Kubu. Zvečnil

Obal najnovšej knihy M. Stana Veselá kronika.

ich na svojich plátnach, predviedol na výstavách a dnes zdobia nielen jeho ateliér, ale aj steny mnohých súkromných príbytkov i kultúrnych a spoločenských inštitúcií. Zúčastnil sa mnohých vernisáží, výtvarníckych sympózií i študijných pobytov. Jeho satirickému pohľadu neunikli ani najfrektovanejší politici od Husáka, Brežneva, Mečiara, Schustera cez Dzurindu až po Fica na karikatúrach ktorých sa čitatelia schuti zasmejú. Skrátka – má na čo spomínať. O množstvo zážitkov sa chcel podeliť aj s či-

tateľmi, a tak veľmi spontánnym rozprávaním odhaľuje zákulisie svojej mnohorakej tvorivej činnosti. Pozornosť však venuje nielen sebe, ale aj viacerým osobnostiam slovenského i českého kultúrneho či politického života, akým je napríklad keramikár Ignác Bizmayer, Štefan Kliment zo SLUK-u, speváčka Darinka Laščiaková, spisovateľ Ladislav Ballek i ďalší. Osobitnú kapitolu venoval svojmu učiteľovi a priateľovi Ernestovi Zmetákovi.

Milan Stano – maliar, grafik, ilustrátor, vydavateľ i spisovateľ – nám dovolí nazrieť do jeho umeleckého sveta. Odkryje čosi zo svojej tvorivej činnosti v ateliéri rodinného domu v Prievoze i jeho verejných aktivít, s ktorými sa môžu čitatelia a návštevníci galérií a výstav stretávať po celom Slovensku, ba i v zahraničí. Jeho osobné spomienky, doplnené v knihe Veselá kronika čierno-bielymi grafikami, kresbami, no aj farebnými reprodukciami jeho obrazov namaľovaných na plátnach, nejednému čitateľovi ešte viac priblížia túto našu ružinovskú osobnosť. Samozrejme, nemôžeme opomenúť, že je pravidelným prispievateľom nášho mesačníka Ružinovské ECHO.

Anna SLÁVIKOVÁ

Fejtón

Sochy v nás

Na Balkáne majú novú módu – stavajú sochy ikonám z Hollywoodu

Jožo Ráž kedysi na adresu balkánskych vojen povedal, že umelci zo sveta mali radšej zaplaviť Balkán a vystupovať hoci aj zadarmo na uliciach miest a dedín, než potom plakať nad tým, že tu zahynulo okolo 130-tisíc ľudí. Dnes sa Balkán spamätávajúci sa z mnohých krvavých rán stáva arénou zlého vkusu. Mestá a mestečká zaplňajú sochy hollywoodskych hrdinov. Nebolo by to najhoršie, že stavajú sochy umelcom, k akým patrí herec Bruce Lee, ale pribúdajú sochy aj filmovým hrdinom. Voči soche Tarzana v Medje na srbsko-rumunských hraniciach nemôže byť veľa kritiky, keďže sa tu narodil John Weismüller, ktorý Tar-

zana hral. Lenže čo robí socha Rockyho Balboa v srbskom mestečku Žitiše, asi nikto nepochopí. Rovnako je čudná snaha malej dedinky v Srbsku Čačak, kde sa rozhodli postaviť sochu v nadživotnej veľkosti modelke a speváčke Samanthe Foxovej. Na druhej strane je to vždy lepšie, ako by tu mali pokračovať boje.

Zato Slováci sa dočkali znovuodenia sochy Milana Rastislava Štefánika v Bratislave, ktorú kedysi komunisti v päťdesiatych rokoch roztavili. Stojí pred Slovenským národným divadlom od mája roku 2009, keď sme si pripomenuli 90. výročie smrti generála. Možno by stálo za to, aby sa po tomto sviatku

slovenské elity konečne rozhodli exhumovať aj kostrové pozostatky tohto Slováka, aby sme sa dozvedeli viac o jeho smrti.

Na Slovensku máme však aj príjemnejšie variácie na sochárske umenie. O jednom mi písala istá známa, že jej manžel – sochár – vytvoril peknú sochu nahej ženy podľa jej vzoru, a keďže je učiteľkou, s nadšením si túto sochu chodia obzerať na výstavu jej žiaci. Nuž aj tak sa dá mladých pritiahnúť k umeniu. Je to lepšie, ako by sme mali odhaľovať sochy podľa balkánskeho vzoru filmovým hrdinom či módnym ikonám.

Stanislav HÁBER

Problémy s učením, čítaním, písaním?

Štartujeme poradňu zameranú na proces vzdelávania

Možno to – ako rodič – dôverne poznáte. Nechuť k učeniu, problémy a neúspech v škole, pomalé čítanie, nečitateľné písma, trápenie a starosti s učením, dyslektik, dysgrafik, či majiteľ inej podobnej poruchy. Pre mnohých jednoducho menejcenný, ktorý pomaly číta a ešte pomalšie chápe. Premýšľate o tom, kde sa stala chyba, veď vaše dieťa bolo také šikovné a o všetko sa stále zaujímal. A teraz je to ako začarovaný kruh.

Mesačník Ružinovské ECHO teda zavádza od začiatku roka 2010 novú stranu RADÍME, na ktorej chce občanov poskytovať užitočné rady. Jednou z poradní bude aj vzdelávací proces dieťaťa. Poradňou, ktorá bude vychádzať počas roka 2010, budeme odpovedať na otázky týkajúce sa učenia a zvládania problémov, ktoré majú pri učení deti a študenti. Otázky posielajte na e-mailovú adresu ba@centrumbasic.sk, telefonujte alebo pošlite SMS na číslo 0905 462 885.

Môj syn je piatať a má problémy, ako určiť slovné druhy vo vete. Stále mu to vysvetľujem, a zdá sa, že keď to doma cvičíme, tak to vie. Na písomke v škole tu však vždy spraví chybné. Ako mu to vysvetliť tak, aby to vedel poriadne?

Najskôr je potrebné, aby ste mu objasнили, čo to vlastne slovo „druh“ znamená. Vysvetľujte mu to na príkladoch, veciach okolo seba (napríklad druhy zvierat, športov, ...). Slovom druh označujeme to, čo má spoločné vlastnosti. A potom vysvetlite spojenie „slovný druh“ a prejdite jednotlivé slovné druhy. Tak napríklad, pre podstatné znamená je dôležité vysvetliť, čo to znamená, keď je niečo podstatné. Skúste spraviť vetu bez podstatného mena a na tom vysvetlite, prečo je to vo vete podstatné. Vysvetliť, čo je to meno, a čo všetko má meno a prečo. Ako by to bolo, keby čokoľvek v našom okolí nemalo meno. Čo majú všetky podstatné mená spoločné? Predsa to, že pomenúvajú všetko okolo nás.) A musia byť vo vete, aby sme vedeli, o čom hovoríme. Na všetko treba veľa príkladov. Na čo nezabúdajte je, aby syn sám prišiel na to, prečo to tak je. Aby vám nakoniec on uvádzal príklady. Potom to bude jeho poznanie a nikdy to už nezabudne.

S mojím 7,5-ročným synom sa stále hádame pri čítaní. Ja mu vysvetľujem, že musí veľa

čítať, lebo číta zle a on si myslí, že zbytočne mu dávam čítať veľa, lebo on predsa čítať vie. Nechce čítať texty, čo mu dávam čítať, vraj sú dlhé a nezájímavé. Vždy to končí plačom a krikom, ale nakoniec to musí prečítať! Čo mám robiť?

Porozprávajte sa s vaším synom, aby ste zistili, prečo mu stačí čítať tak, ako číta. Nevysvetľujte mu, že je potrebné, aby čítal dobre, to sú vaše dôvody, na ktoré ste prišli vy. Počúvajte ho, potvrdte mu, že číta dobre a spýtajte sa ho, či si vie predstaviť, že by sa to dalo ešte zlepšiť. Nechajte ho nájsť dôvod, prečo a ako to zlepšiť, buďte mu skôr pomocníkom. Uvedomte si, že prvý stupeň je najmä na to, aby sa deti naučili naozaj dobre čítať a písať. Nemusí to perfektne zvládnuť v prvom, alebo v druhom ročníku. Nechajte mu čas, a samozrejme, to precvičujte.

Nechajte ho vybrať si knihy, ktoré budete čítať, aby ho zaujímal. Dajte pozor, aby boli bohaté ilustrované, pretože deťom ilustrácie pomáhajú v porozumení textu. Pri čítaní dbajte na to, aby rozumel slovám, symbolom a slovným spojeniam. Ak je treba, zoberte si slovník a ukážte mu, že aj vy ho niekedy potrebujete. Pochvalami ho povzbudzujte, aby čítal rád.

Zlatica SCHMIDTOVÁ
Štúdiálne centrum Basic

Cena tepla sa určuje podľa ceny ropy

Vykurovanie trojizbového domu v Ružinove vyjde na 600-700 eur ročne

Prvá ružinovská spoločnosť je – okrem iných – dodávateľom tepla v mestskej časti Ružinov. Vykurovacía sezóna je v plnom prúde. Jej riaditeľa výroby a dodávky tepla Miroslava PAJCHLA sme sa opýtali na aktuálne ceny tepla.

Ako predstaviteľ spoločnosti, ktorá dodáva teplo, určíte najlepšie viete ako sa stanovuje cena tepla. Aký je teda systém pri určovaní cien tepla na vykurovaciu sezónu 2009 – 2010?

Dodávka tepla je regulovaná činnosť, regulátorom je Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO), ktorý okrem iného stanovuje pravidlá pre cenotvorbu a schvaľuje maximálne ceny tepla na príslušné obdobie. Cena tepla má dve zložky, variabilnú a fixnú. Do variabilnej zložky ceny tepla vstupujú náklady na energiu a palivá, či nákupné teplo. V podmienkach Ružinova najvýraznejšie ovplyvňuje túto časť ceny cena zemného plynu. Dôležitým faktorom pre stanovenie variabilnej zložky ceny tepla sú normatívne účinnosti. Pokiaľ zariadenia dané účinnosti nespĺňajú, straty platí dodávateľ a nie odberateľ. O tomto sa pomerne málo vie a je to jeden z nekorektných argumentov pri odpájaní od sústavy centrálného zásobovania teplom. Druhú časť ceny tvorí fixná zložka, ktorú tvoria náklady nevyhnutné na zabezpečenie dodávok tepla. Sú to najmä odpisy investícií, náklady na opravy a revízie, nájomné, či poistenie. Špecifickou súčasťou tejto zložky ceny sú náklady na mzdy, líziny, autá a hlavne zisk, ktoré sú obmedzené maximálnymi hodnotami. Zisk v teplárenstve pritom predstavuje iba 3 – 4 percentá.

Ako dlho trvá vykurovacía sezóna pre Ružinovčanov? Ktoré aspekty to ovplyvňujú?

Teplú vodu dodávame kontinuálne počas celého roka. Dodávku tepla na kúrenie ovplyvňujú klimatické podmienky, tento rok sme začínali až takmer v polovici októbra, ale rok predtým už v polovici septembra. Kúrenie končíme zvyčajne v apríli s tým, že počas mája bývajú dni, keď sa vykuruje.

Ak by sme si vzali príklad 3-izbového bytu v Ružinove

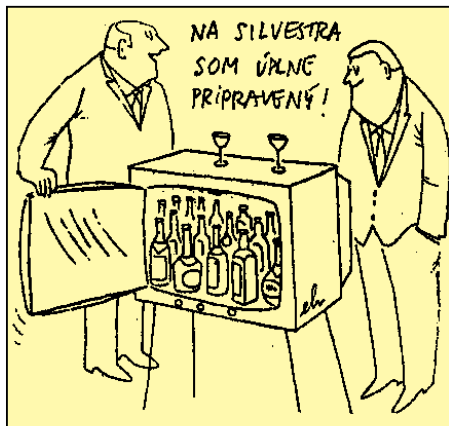
s rozlohou 70 m², koľko zaplatí jeho vlastníak za vykurovanie za mesiac?

Profesijne som síce dodávateľ tepla, ale zároveň ako obyvateľ mestskej časti Ružinov aj odberateľ. Náklady na dodávky tepla predstavujú významnú položku v našich výdavkoch za bývanie, ale zároveň aj časť výdavkov, kde môžeme ako vlastníci bytov výrazne ušetriť. Dôležité sú opatrenia, ktoré dom vykoná smerom k zníženiu množstva tepla na zabezpečenie tepelnej pohody. Základným a pomerne lacným opatrením je vyregulovanie sústavy, spojené s termostatizáciou a meraním v mieste spotreby. Investične náročnejšie je zateplenie a výmena okien. Pre určenie spotreby tepla je nevyhnutné poznať, ktoré opatrenia sa vykonali. Máme prípady, v ktorých po realizovaní všetkých úsporných opatrení klesla spotreba tepla až o vyše 50 percent, a to pri zohľadnení rozdielných teplôt v porovnávaných rokoch. Takže sa nedá presne povedať, koľko zaplatí vlastníak trojizbového bytu, lebo rozdiely sú veľké, ale môže to byť v rozmedzí 600 – 700 € ročne.

Ako vnímate vývoj cien za teplo v budúcnosti? Je predpoklad, že budú stúpať? Ak áno, akým percentom ročne?

Do roku 2010 ideme s nižšími cenami, než boli v roku 2009. Ako som už uviedol, ceny tepla v podmienkach Ružinova závisia hlavne od cien plynu. Ako približná orientácia môže slúžiť vývoj cien ropy, ktoré sú bežne zverejňované v médiách. A ceny ropy v posledných rokoch vykazovali výrazné zmeny. Od 140 dolárov za barel nasledoval pokles až na hranicu 40 dolárov, v podstate za pár mesiacov prišiel nárast na dnešné úrovne. Predpokladám ceny tepla do budúcnosti na úrovni cien roka 2009, alebo trochu vyšších.

(rd)

SILVESTROVSKÉ ANEKDOTY

Pani Helenka sa chváli pred susedkou:

- Môj manžel mal na podnikovom Silvestri najúspešnejší prejav.
- Čo povedal?
- Vážení prítomní, nevideli ste vývrtku?

Rozodnieva sa. Unavený hosťiteľ v byte na sídlisku dvíha pohár a ťažkým jazykom vyzýva prítomných:

- Prosím všetkých hostí, aby na šťastný Nový rok a na moje zdravie vyprázdniť konečne byt.

- Čo môžeme dostať zadarmo po Novom roku?
- Chrípku, žalúdočné kŕče a infarkt.

Pýta sa mladá pekná mamička svojej ešte krajšej dcéry:

- Vierka, kto bol ten mladík, s ktorým si odišla o polnoci na Silvestra zo zábavy?
- Ani neviem, mami, viem len, že mal na slíPOCH vyšíť J.H.

- Včera som bol na výbornom Silvestri.
- Naozaj? A koľko ste toho vypili?
- To neviem, ale zničili sme päť vývrtiek.

Silvestrovská noc U dvoch sudov. Čašník objednáva v kuchyni dva páry.

- Tomu stačí jeden, beztak vidí už všetko dvojmo.
- Ale on si objednal štyri!

- Z čoho si mal na Silvestra najväčšiu radosť?
- Že susedovi bolo ešte horšie ako mne.

- Tak čo, - pýta sa otec rodiny pred zahájením rodinných silvestrovských radovánok,
- pustíme si telku, rádio, video, magneták, gramofon... alebo sa pohádame z vlastných zdrojov?

Hádaj, kde som dal peniaze na letnú dovolenku?

NECH ŽIJE SILVESTER!

- Nie, nehnevajte sa, ja som bola celý rok svojmu manželovi verná, - šepká pani Evka na silvestrovskej zábave svojmu zvodcovi.
- Nič si z toho nerobte, všetko sa dá ešte napraviť. Nový rok je až o hodinu.

- Suseda, požičajte mi váľok.
- Nemôžem, aj môj muž išiel na silvestrovskú zábavu.

- Mamička, keď je toho Silvestra, mohol by som si srknúť trochu vína?
- Kdeže, chlapče, stal by sa z teba debil. Len sa pozri na svojho otca.

Dvaja kamaráti sa vracajú zo silvestrovskej zábavy a mrmľú si:

- Všade sa hovorí len šetrite, šetrite, šetrite... ale prečo postavili na námestí dva vianočné stromy?

- Ako si sa dostal zo Silvestra domov?
- Ako blesk.
- Tak rýchlo?
- Nie, tak kľukato.

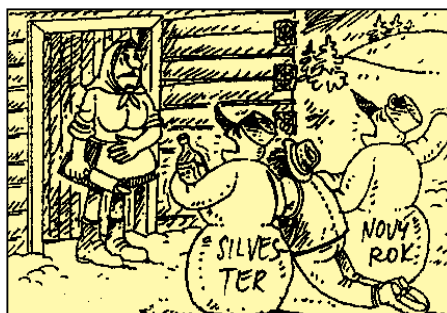
NOVOROČNÉ ŽELANIA

Želanie Rexa:

Na Nový rok - nový obojek!

Želanie tendrovníka:

- Po celý rok - pravidelný úplatok.

Želanie vykorisťovateľa:

Na nový rok - nový otrok!

Dvaja priatelia po Silvestri:

- Od zajtra nepijem! Stavme sa!
- O čo?
- O fľašu vodky.

SILVESTROVSKÝ HUMOR

Nápis na náhrobnom kameni: Hoci sekeru nevedel ani do ruky chytiť, dorúbal sa na Silvestra

Tri pripité priateľky sa v noci vracali zo silvestrovskej zábavy a zachcelo sa im na malú. Keďže na ulici boli plní ľudí a šli práve okolo cintorína, rozhodli sa preskočiť plot a uľaviť si tam. Sotva si však začali uľavovať, spustila sa víchrica, začalo sa blýskať a dunieť hromy. Ženy sa vyľakali a utekali cez kríky a plot domov. Na druhý deň sa ich manželé stretli pri pive a jeden z nich vraví:

- Chlapí, moja žena ma tuším podvádza. Včera večer sa vrátila domov pripitá a mala do-driapané nohavičky.

Druhý nato:

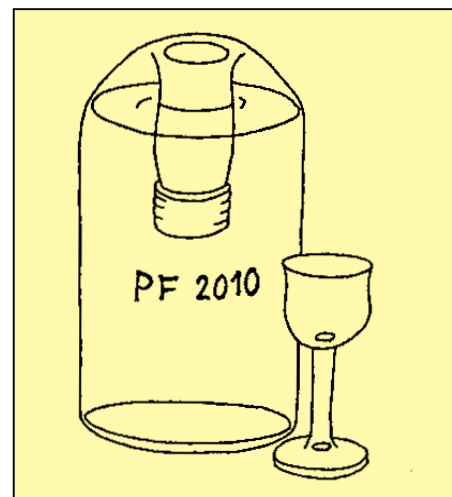
- Tak tá moja ma asi podvádza tiež. Aj ona sa vrátila opitá dosť neskoro, mala dotrhanú sukňu a bola bez nohavičiek.
- To všetko nič nie je, chlapi, - smutne vraví tretí. - Ja som potom tiež paroháč. Tá moja sa vrátila neskoro, opitá, bez sukne aj bez nohavičiek a navyše mala okolo stehien o-mo-tanú akúsi fialovú stuhu s nápisom: Nikdy na Teba nezabudneme - kolegovia z práce!

Zavčasu ráno príde do maštale gazda, ktorý je ešte poriadne zmordovaný po celonočnom silvestrovskom popíjaní v miestnej krčme. Pristaví vedro pod kravu a začne dojiť. Po chvíli sa ho krava spýta:

- Tak čo, Ďuro, pil si na Silvestra, pil?
- Trošku som si vypil, priznávam.
- A teraz ťa bolí hlava, že?
- Veru, a ešte ako!
- Tak vieš čo? Len mi drž struky a ja budem poskakovať.

Na bratislavskom korze leží na Silvestra opilec. Príde k nemu mestský policajt a prísne vraví:

- Občan, vstaňte!
- Opilec otvorí oči a prepitým hlasom sa spýtam:
- A kde vlastne som?
- Pri Michalskej bráne.
- Počuj, kamoš, urob dobrý skutok a zavri tú bránu, ťahá mi na chrbát!

Stranu pripravil: Milan STANO

Výrok: R. W. Emerson	PLASTICKÁ OPERÁCIA (HOVOR.)	1. ČASŤ TAJNÍČKY	ASB, AVOMET, LÍR	DETSKÝ POZDRAV	KRYT VOJÁKA	PRÚD	PRIMÁT	CIRKEVNÁ STAVBA		INAK	POSUDZUJ	EČV MARTINA	AKVARIJNÁ RYBKA	PRILEP
MPZ ÁUT POLSKA			MALÝ VODNÝ TOK						TUREK (ZAST.) NEDOSTA- TOK JEDLA					
POPEVOK			3. ČASŤ TAJNÍČKY PENIAZE V HRE											
ZNAČKA APOSTILBU				OBVODNÁ KOMISIA LEKÁRSKA KOMORA			PRIDÁVAJ CUKOR RYŽOVÁ PÁLENKA					ZNAČKA HLINÍKA MZDA		
INDIÁNSKA TROFEJ						ÚTOK SÚRODE- NEC					PREDLOŽKA ZUBY			
VOJENSKÉ VOZIDLO					PRECHOD CEZ RIEKU VÝZVA					MUŽ VOJENSKÁ JEDNOTKA				
INTERNAT. JURISTEN KOMMIS. (SKR.)				ARALSKÉ JAZERO OHMATANIE (HOVOR.)					ŠKRIEPKA (ZAST.) PRED- LOŽKA				2. ČASŤ TAJNÍČKY	VERDIHO OPERA
EČV KOŠÍC			PROTIKLAD KYPRIL PLUHOM					ORGÁN RYBY NÁPOR						
MERACÍ PRÍSTROJ							TELO CHLP NA HLAVE					PRACUJ IHLOU VEĽKÁ MIESTNOSŤ		
	ČISTIL PRÁNÍM PRENIKOL					LYŽIARSKY VÝTAH SLIEDIL (EXPR.)					PLAZ ŤAŽNÉ ZVIERATÁ			
STRŮSKO- TANÁ LOĎ					PIVOVAR. SUROVINA NÁSTR. NA ZVONENIE					KAZ ZNAČKA PRAČOK				
AFRICKÁ RIEKA				ZNAČKA PREDLOŽKA					POLIA KOKAÍNOVÁ RASTLINA					ANGLICKÝ TITUL
ZNAČKA IRÍDIA			OBILNINA ZAZNAČO- VAL NOTAMI					NÁHLE ZLYHANIE SICÍLSKE MESTO						
DRAVÝ VTÁK							LYŽIARSKY VLEKY ROČNÉ OBDOBIE					RHODE ISLAND ŠPORTOVÁ SÚŤAZ		
VOKALIZ. PREDLOŽKA				ZIADNYM SPÔSOBOM LISTNATÝ STROM							ČESKÝ HEREC ANI (BÁS.)			
ROČNÉ OBDOBIE					POPEVOK ČESKÝ SÚHLAS					SPOJOVACÍ KLINEC POVRAZ				TLAČOVÁ AGENT. SLOVENS. REPUBL.
	RIEČNE ZVIERA	BODAVÝ HMYZ ŽRDE NA VOZOCH				KARTARSKY VÝRAZ AUT. OBCH. SYSTÉM			LESK POLOHA TELA					
PLOCHA							ST. EČV R. SOBOTY DOPRAVNÝ PODNIK				LOVKYNA PERÁL PODMIEN. SPOJKA			
4. ČASŤ TAJNÍČKY												NOVÁ SCÉNA (SKR.)		
OKRASNÁ KVETINA					DOLNÁ ČASŤ							PLOŠNÁ MIERA		

HC Slovan v Ružinove

Spokojní sú nielen fanúšikovia z Ružinova, ale aj hráči

Osemnásobný slovenský hokejový majster a najslávnejší klub Slovenska sa na dva roky nastáhoval na ružinovský zimný štadión. HC Slovan Bratislava sa kvôli rekonštrukcii svojho domovského stánku štadióna Ondreja Nepelu, ktorý sa vynovuje pre blížiaci sa svetový šampionát v roku 2011, presunul do Ružinova a na tréningy a domáce zápasy využíva štadión Vladimíra Dzurillu.

Od septembra tak má Ružinov hokejovú extraligu. Predchádzalo tomu však viacero problémov. Dlhú dobu sa hovorilo o opätovnom zverení štadióna späť magistrátu. Hlavné mesto po niekoľkých rokoch nakoniec hokejový stánok Ružinovu nechalo, nemalo totiž záujem odkúpiť novovybudovanú prístavbu hokejového štadióna Vladimíra Dzurillu, ktorá bola po dlhých ťahaniciach s nevyporiadanými pozemkami skolaudovaná len pár mesiacov pred tým.

Veľkoklub

HC Slovan tak od leta plne využíva oba ľady ružinovského štadióna. Príchod tohto veľkého hokejového tímu však narobil starosti hlavne Ružinovskému športovému klubu, ktorý má hokejový stánok na starosti. Napriek dvom ľadovým plochám bude nasledujúce mesiace na ružinovskom štadióne doslova tlačienica, keďže Ružinovský športový klub musí vyhovieť potrebám nielen klubu HC Slovan, ale aj HK Ružinov, krasokorčuliarom, karlingistom a v neposlednom rade aj verejnosti. „Mať v Ružinove takýto veľkoklub akým Slovan určite je, si vyžaduje, aby sa všetky subjekty využívajúce štadión Vladimíra Dzurillu uskromnili. To že Slovan hrá u nás, nám prinesie aj veľa dobrého,“ zhodnotil celú situáciu ešte v septembri ružinovský starosta Slavomír Drozd. Po premiérovom zápase mali pozitívnu náladu aj v Ružinovskom športovom klube. „My sa tešíme, že sa úvodný zápas vydaril. Mali sme trošku obavy, ako sa to celé zvládne, predsa tento náš ružinovský štadión nebol predtým zvyknutý na také veľké množstvo ľudí, ale zvládlo sa to naozaj skvele. Dúfame, že tak to bude pokračovať aj v ďalších zápasoch,“ vyjadrila spokojnosť Kristína Kovešová. A naozaj, po úspešnom vstupe si štadión už na pravidelné návštevy väčšieho množstva ľudí zvykol.

Vynovený Dzurilla

Len málo kto asi veril tomu, že na štadióne Vladimíra Dzurillu sa bude môcť hrať hokej-

Slovanistom sa na ružinovskom ľade darí.

vá extraliga. Štadión bol totiž ešte pred letom v dosť zlom stave a vyžadoval si čiastočné opravy. Tak sa v lete postupne začal meniť na hokejový stánok, aby aspoň ako-tak vyhovoval Slovanistom. „Plánujeme dať štadión do takého stavu, aby vyhovoval všetkým požiadavkám. Prenesieme skyboxy, informačnú tabuľu tzv. kocku a všetko čo sa bude dať,“ povedal ešte pred letom Maroš Krajčí, generálny manažér HC Slovan. A tak sa aj stalo. Starý štadión aspoň z časti zmenil svoju tvár a dostal vynovenú podobu. Zvonku sa zmenil na dočasnú Samsung arénu. Slovanisti dostali taktiež nové šatne a posilňovňu priamo v novovybudovanej prístavbe. Slovanistickí fanúšikovia to nemajú od svojho pôvodného štadióna Ondreja Nepelu zas až tak ďaleko. Na to, že fandíť svojmu klubu musia od septembra chodiť do Ružinova, si už zvykli. Kapacita štadióna Vladimíra Dzurillu je však iba necelých 3 500 divákov. Prvý zápas, ktorý Slovanisti odohrali koncom septembra proti Skalici, bol vypredaný. Z ostatných dvanástich domácich zápasov sa však plný stav štadióna podarilo naplniť už iba dvakrát. Návštevnosť vždy dosiahne minimálne tých 70 – 80 %, často i viac.

Aj napriek tomu, že súčasný štadión je oproti Nepelovmu porovnateľne menší, fanúšikom to neprekáza. Pokiaľ dostanú lístok, sú spokojní. „No, samozrejme, že to nie je náš

domovský štadión, ale klub sa snažil urobiť všetko preto, aby nám to pripomínalo, že sme aj tu doma. A myslím, že sa podarilo. Veď už iba pred štadiónom viem, že idem na Slovan, lebo Samsung aréna sa nezaprie. Podľa mňa, je jedno, kde hráme domáce zápasy, veď je to aj tak len na určitý čas. Hlavné je, aby sme vyhrávali. A mne osobne je jedno, či cestujem sem, alebo o kúsok ďalej,“ zhodnotil ružinovský štadión fanúšik Štefan z Petržalky. Hokejoví fanúšikovia sa však zhodujú na tom, že nejde ani tak o miesto, ale o atmosféru. „Presne tak, atmosféra je na prvom mieste. Niekedy si vieme urobiť skvelú priam domácu atmosféru aj na štadióne súperov. Záleží naozaj na tom, ako sa tímu darí a koľko nás prídje na zápasy. Ale tu na tomto štadióne sa to celkom dá, jasne, že si viem predstaviť pre Slovan aj lepší štadión, ale musíme vydržať. A čo hodnotím ako veľké plus tohto ružinovského štadióna, je parkovanie. S tým tu nie je problém takmer nikdy. Dá sa parkovať priamo pred štadiónom alebo pred nemocnicou. Taktiež naproti cez cestu je veľké parkovisko pri Štrkovci,“ povedal Martin, belasý fanúšik z Nového Mesta.

Súčasný štadión si asi najviac pochvaľujú fanúšikovia z Ružinova. „No je to super, v živote ma ani nenapadlo, že môj obľúbený klub bude raz hrať priamo u nás v Ružinove. Teraz chodím na hokej pešo, nemusím ísť ani MHD. A po prerobení to tu trochu vy-

zerá ako na starom štadióne. Je tu aj pôvodná kocka, tuším aj mantinely, no paráda. Všetci Ružinovčania sa môžeme tešiť z toho, že Slovan tu máme,“ neskryval nadšenie Pavol.

Spokojní aj hráči

Nielen Ružinovčania a fanúšikovia sú celkom spokojní, ale námietky nemajú ani samotní hráči. „Je to tu fajn. Nie je to tu také veľké, ale to nijako neprekáza. Dosť často trénujeme aj v novej hale, tam je to všetko nové. Dokonca šatne, ktoré sme na štadióne Vladimíra Dzurillu dostali, sú oveľa lepšie a krajšie, ako sme mali na Slovane, čiže nemáme dôvod byť nespokojní. Dalo by sa povedať, že sa nám tu snažia vychádzať v ústrety,“ zhodnotil dočasný domovský stánok hokejista belasých Tibor Varga. Faktom je, že Slovanisti, aby sa pomestili, dostali časť priestorov aj v novej hale. Samozrejme, keďže je menší štadión, je menej kapacity pre fanúšikov, tak musí byť aj menej bufetov či možností občerstvenia. Slovanistickí fanúšikovia boli zvyknutí na viacero bufetov na štadióne Ondreja Nepelu a v jeho okolí. Teraz sa musia uskromniť. Na prekvapenie im však ani to neprekáza. „Poviem vám tak, kto si počká, ten sa dočká. Na Slovane bolo síce viacej bufetov, ale keďže bolo viacej aj ľudí, tak sa dlhšie čakalo. Takže dá sa povedať, že je to tu podobné. Zase žiadna katastrofa. A keď sme náhodou smädní, tak po zápase zjídeme do okolitých krčiem a podnikov, tých tu máte celkom dosť,“ poznamenal Petržalčan Štefan. Fanúšikovia si už na ružinovský štadión zvykli. Chýbajú im už iba cheerleaderky, ktoré im spríjemňovali športovú atmosféru na štadióne Ondreja Nepelu. Podľa posledných správ z klubu sa už aj toto má v najbližšom čase zmeniť a cheerleaderky čoskoro zavítajú aj do Ružinova. A hráčom sa v Ružinove páči. Svedčí o tom určite aj fakt, že v extraligovej tabuľke figurujú zatiaľ na najlepšom prvom mieste.

Katarína KOSTKOVÁ
Foto: autorka

Ľadové medvede na Štrkovci

Z mrazivej vody vyťahovali darčeky pre najmenších

Ani to, že je december, nebránilo niektorým ľuďom, aby si aj v takomto zimnom počasí zaplávali v studených jazerách. Nie je preto nič nezvyčajné, keď v tomto ročnom období uvidíme pri zamrznutých vodách ľudí, ktorí majú na sebe iba plavky. Títo otužilci, prezývaní ľadové medvede, zavítali opäť aj do Ružinova.

Po roku sa do Ružinova opäť vrátili ľadové medvede v ľudskej koži. Tak ako minulý rok, v mikulášsky deň sa otužilci ponorili do chladnej vody Štrkoveckého jazera. „Ukázali sme ľuďom príklad, ako sa možno otužovať, aby boli zdraví, aby neprechladli, aby neboli náchylní na rôzne choroby. Toto je totiž tá najsprávnejšia cesta, ako si vytrénovať organizmus,“ opísal zmysel ľadového kúpania Pavol Dinka.

Oproti minulému roku bola podľa slov otužilcov voda chladnejšia. Ale ani to ich od kúpania neodradilo. Zvyknutí sú vraj aj na väčšie mrazy. Plávanie v jazerách a riekach počas zimy nie je jednoduché. Dokážu to iba tí, ktorí majú za sebou niekoľkokoročný tréning. „Na všetko treba ísť postupne, nejde to hneď a naraz. Vytrénovali sme sa postupnými pomalými krokmi. Hlavne treba vydržať a mať vôľu. Bez nej to nejde. My plávame počas celého roka, od 1. januára do 1. januára, čiže celoročne. V zime sa nám veľa razy stane, že keď si ideme zaplávať na jazero, tak si najprv musíme vyrúbať ľad a spraviť si diery, lebo hladina je zamrznutá. Až potom si tam zaplávame a osviežime sa,“ dodal organizátor. Vyše desať otužilcov tak na vlastnej koži okúsilo studené jazero. Ružinovčanom, ktorí ich prišli podporiť, naskakovala pri pohľade na nich husia koža. Plavci si, naopak, vodu pochvaľovali a rozdávali úsmevy na všetky strany. Do Štrkoveckého jazera sa však neponárali len tak. Keďže bol deň svätého Mikuláša, na svoje si prišli opäť tí najmenší. „V jazere sme hľadali balíčky, ktoré tam vraj ukrýl Mikuláš. Boli dosť hlboko, ale našťastie sa nám ich podarilo vyloviť a urobiť radosť prítomným deťom. Vyčarili sme im tak na tvári úsmev a to nás teší.“

(kk)

Florbalový turnaj pre postihnutých

Rozhodovali rozhodcovia s licenciou, tiež hendikepovaní

Športovať sa dá aj napriek rôznym telesným postihnutiam. Dokázali to žiaci piatich špeciálnych škôl, ktorí sa zúčastnili 10. ročníka florbalového turnaja. Podobné turnaje sú u nás ojedinelé.

Aj postihnutí vedia dobre športovať.

„Zapojili sme všetky druhy postihnutí. Máme tu telesne postihnutých, zrakovo, sluchovo, sú tu deti s poruchami reči. Chceli sme spojiť rôzne tieto postihnutia, aby si deti spolu zahrali, lebo nemajú inú možnosť takto niekde sa stretnúť a spoločne si zahrať,“ povedal organizátor turnaja Dušan

Danko zo spojenej školy Mokrohájska.

Práve florbal je šport, ktorý je vhodný aj pre telesne postihnutých športovcov. Hra a pravidlá sa dajú totiž upraviť tak, aby takýmto športovcom nerobili problém. Radosť z hry a z pohybu mali aj samotní hráči, ktorí išli do každého jedného zápasu naplno. „Nám

to ide výborne. Uhrali sme jednu remízu a jeden zápas sme vyhrali. Takže sme spokojní. Súperi sú ľahší ako minulý rok, neviem, čím to bude. Buď oni zoslabli, alebo my sme zosilneli. V každom prípade nám to ide celkom dobre a tešíme sa z toho. Veľmi dobre sa nám hrá, je to síce trochu vyčerpávajúce, ale na to sme už zvyknutí,“ zhodnotil turnaj jeden z hráčov. „Rozhodcov máme bývalých žiakov z našej školy Mokrohájskej, urobili si rozhodcovský kurz a teraz pískajú slovenskú tretiu florbalovú ligu. Čiže aj tu môžeme vidieť, že postihnutí žiaci sa môžu v budúcnosti uplatniť aj takto,“ dodal organizátor. Turnaj mal naozaj veľmi dobrú úroveň, bojovalo sa o každý jeden bod. Postihnutí žiaci tak dokázali, že aj napriek rôznym znevýhodneniam sa športovať dá, len treba chcieť.

(kk)

Zdravý Mikuláš

Orientačného behu sa zúčastnili aj ružinovské školy

Klub orientačných bežcov ŠK Vazka funguje už od roku 1998. Odvtedy sa venuje nielen dospelým, ale nezabúda ani na deti. Každoročne sa snaží pre tých najmenších pripraviť rôzne akcie, ktoré majú deťom priblížiť športovú činnosť a hlavne beh v prírode na čerstvom vzduchu. Preto si v deň svätého Mikuláša museli deti na Partizánskej lúke pre sladký balíček doslova dobehnúť.

Mikuláš sa dá oslavovať aj netradičnou a zdraviu prospešnou formou – behom. Vedia to aj rodičia detí, ktorí svoje ratolesti zobrali v tento deň do prírody. „Náš klub už tradične organizuje mikulášske preteky v orientačnom behu, tento rok sme preteky rozšírili aj o obrázkovú trať. Tá bola určená pre verejnosť, hlavne pre tých najmenších. Deti dostali obrázkovú mapu a podľa nej sa museli orientovať a hľadať stanovišťa. Týmto ich chceme prinútiť športovať aj napriek zime. Všetci, čo prišli, videli, že sa to dá,“ povedala Natália Kasalovská zo športového klubu Vazka.

Aj napriek nízkym teplotám a chladnému počasiu bol záujem veľmi veľký, čo prekvapilo aj samotných organizátorov. Obrázkového orientačného behu sa zúčastnilo vyše 150 detí. Potešujúce určite je, že takmer tretina detí pochádzala priamo z Ružinova. „Sme naozaj veľmi milo prekvapení, koľko tu máme detí. Nečakali sme, že v tomto zimnom počasí si sem nájde cestu toľko rodín. Sú tu deti na-

Deti sa orientovali výborne.

ozaj každej vekovej kategórie. Od tých najmenších, čo sú ešte v kočíku, až po desaťročné, ktoré si tú trať dokážu obehnúť samy. Veľmi sa tešíme, že to takto vyšlo,“ neskrývala radosť Natália Kasalovská. Prinútiť deti hýbať sa určite nie je jednoduché. Niektoré deti, ktoré obrázkovú trať absolvovali, sa však takýchto podobných akcií zúčastňujú pravidelne a orientačný beh zvládajú. No boli tu aj také, ktoré za-

behli svoj premiérový orientačný beh. „Ja som tu prvýkrát a veľmi sa mi tu páči. Museli sme hľadať rôzne stanovišťa, každé jedno bolo označené nejakým zvieratkom. Pri každom sme si museli cvaknúť kartičku a keď sme ich mali všetky, tak rýchlo bežať do cieľa. Určite prídem aj o rok,“ takto nadšene opísala mikulášsky beh Danko, jedna z malých bežkyň.

(kk)

DOM KULTÚRY RUŽINOV

Ružinovská 28, Bratislava, tel.: 43 33 05 23

Programové oddelenie: ☎ ++421-2/433 30 281

Prenájmy: Ing. Viera Doričová ☎ ++421-2/434 10 071

mobil: 0908 860 205, privát 02 / 623 11 551

Kurzy: ☎ ++421-2/433 30 281

Dopravné spojenie: EL 9, 8, 14, BUS 78, 96, 86, 50
parkovisko pre osobné autá

7. 1. štvrtok 17. 00 h
NOVOROČNÁ RUŽINOVSKÁ TANČIAREŇ
- zábavné tanečné stretnutie staršej a strednej generácie, VS

9. – 10. 1. sobota - nedeľa od 9. 00 h
MEDZINÁRODNÁ VÝSTAVA MAČIEK

10. 1. nedeľa 10. 30 h
NEDELNÉ ROZPRÁVKOVÉ DOPOLUDNIE
DÚHOVÁ PLAVBA, Divadlo DUNAJKA

14. 1. štvrtok 19. 00 h
DOMÁCE VÁZENIE -
Tragikomédia v dvoch dejstvách, Autor: Neil Simon
Réžia: J. Nvota
Hrajú: J. Vajda, Z. Studenková, P. Sklár,
M. Sládečková, Z. Tlučková

15. 1. piatok 17. 00 h
RUŽINOVSKÁ TANČIAREŇ
- zábavné tanečné stretnutie staršej a strednej generácie, VS

15. 1. piatok 19. 00 h
JEMU LEN RÚŽ
Kabaretná show Divadla na kolesách

16. 1. sobota 19. 00 h
NOVOROČNÝ PLES SALEZIÁNOV

17. 1. nedeľa 10. 30 h
NEDELNÉ ROZPRÁVKOVÉ DOPOLUDNIE
SUPERMARKÉTKA, Divadlo na kolesách

20. 1. streda 13. 00 h
DIALÓGY - protidrogové fórum pre žiakov ZŠ

21. 1. štvrtok 17. 00 h
RUŽINOVSKÁ TANČIAREŇ
- zábavné tanečné stretnutie staršej a strednej generácie, VS

22. 1. piatok 19. 00 h
NOVOROČNÝ PLES KDH

23. 1. sobota 19. 00 h
NOVOROČNÝ PLES Gymnázia Matky Alexie

24. 1. nedeľa 10. 30 h
NEDELNÉ ROZPRÁVKOVÉ DOPOLUDNIE
GAŠPARKO A JANKO V PEKLE,
Strážanovo bábkove divadlo

27. 1. streda 13. 00 h
DIALÓGY - protidrogové fórum pre žiakov ZŠ

29. 1. piatok 17. 00 h
RUŽINOVSKÁ TANČIAREŇ
- zábavné tanečné stretnutie staršej a strednej generácie, VS

30. 1. sobota 19. 00 h
NOVOROČNÝ PLES OLO

31. 1. nedeľa 10. 30 h
NEDELNÉ ROZPRÁVKOVÉ DOPOLUDNIE
FARBIČKOVÁ PRINCEZNÁ, Divadlo ŽIHADLO

SPOLOČENSKÝ DOM NIVY

Súťažná 18, Bratislava, tel.: 559 60 861

Vedúca manažérka: Daniela Konečná ☎ ++421-2/559 60 861

Programové oddelenie: ☎ ++421-2/559 60 861

Dopravné spojenie: TRL 205, 212 zastávka Kvačalova
všetky spoje, ktoré stoja na zastávke AS Mlynské nivy
parkovisko pre osobné autá

5. 1. utorok 10. 00 h – 12. 00 h
PORADÍME VÁM...
- bezplatná právna poradňa pod záštitou OZ SLZA
14. 00
NA TRI KRÁLE O KROK DÁLE...
- výtvarný krúžok pre deti od 5 – 7 rokov;

7. 1. štvrtok 17. 00 h – 21. 00 h
ŠACHOVÉ KLUBOVÉ DNI

8. 1. piatok 16. 45 h – 22. 00 h
ŠACHOVÝ KLUB ŠK SLOVAN Bratislava
ŠK SLOVAN F – SLÁVIA C – V. liga; uč.č.16

12. 1. utorok 10. 00 h – 12. 00 h
PORADÍME VÁM...
- bezplatná právna poradňa pod záštitou OZ SLZA
14. 00 h
ZA OKIENKOM MRÁZ
- výtvarný krúžok pre deti od 5 do 7 rokov; uč.č.4

14. 1. štvrtok 17. 00 h – 21. 00 h
ŠACHOVÉ KLUBOVÉ DNI

15. 1. piatok 8. 00 h – 9. 30 h
SPOZNÁVAME CUDZIE KRAJINY,
UČÍME SA CUDZIE JAZYKY
Pravidelné mesačné semináre; uč.č.4

16. 1. sobota 9. 30 h – 15. 30 h
ŠACHOVÝ KLUB ŠK SLOVAN Bratislava
ŠK SLOVAN B – DOPRASTAV B,
ŠK SLOVAN C – DOPRASTAV C – I. liga; malá sála

17. 1. nedeľa 9. 30 h
ČAS PRE BOŽIE SLOVO
- stretnutie kresťanov otvorené pre všetkých; malá sála

20. 1. streda 14. 00 h
ZDRAVÁ VÝŽIVA V ZIME
- zdravotná prednáška pre žiakov ZŠ; malá sála

21. 1. štvrtok 17. 00 h – 21. 00 h
ŠACHOVÉ KLUBOVÉ DNI

22. 1. piatok 16. 45 h – 22. 00 h
ŠACHOVÝ KLUB ŠK SLOVAN Bratislava
ŠK SLOVAN F – KRASŇANY B – V. liga; uč.č.16

24. 1. nedeľa 9. 00 h – 15. 00 h
ŠACHOVÝ KLUB ŠK SLOVAN Bratislava
ŠK SLOVAN D – KRASŇANY A – III. liga

26. 1. utorok 10. 00 h – 12. 00 h
PORADÍME VÁM...
bezplatná právna poradňa pod záštitou OZ SLZA
14. 00 h
ZIMNÉ RADOVÁNKY
- výtvarný krúžok pre deti od 5 do 7 rokov; uč.č.4

27. 1. streda 14. 00 h
FILMOVÉ PREMIETANIE pre žiakov

28. 1. štvrtok 17. 00 h – 21. 00 h
ŠACHOVÉ KLUBOVÉ DNI

29. 1. piatok 16. 45 h – 22. 00 h
ŠACHOVÝ KLUB ŠK SLOVAN Bratislava –
ŠK SLOVAN E – RUŽINOV B - V. liga; uč.č.16

31. 1. nedeľa 19. 00 h
KONCERT ORCHESTRA BRATISLAVA
HOT SERENADERS